

KOMISIJAS LĒMUMS

(2012. gada 12. jūnijs)

par valsts atbalstu SA.21918 (C 17/07) (ex NN 17/07), ko īstenojusi Francija – Regulētie elektroenerģijas tarifi Francijā

(izziņots ar dokumenta numuru C(2012) 2559)

(Autentisks ir tikai teksts franču valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2012/C 398/05)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt piezīmes saskaņā ar iepriekš minētajiem pantiem ⁽²⁾ un ņemot vērā iesniegtās piezīmes,

tā kā:

I. PROCEDŪRA

- (1) Komisija 2007. gada 13. jūnija vēstulē informēja Franciju par savu lēmumu sākt EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto oficiālo izmeklēšanas procedūru saistībā ar "elektroenerģijas pārdošanas regulētajiem tarifiem" (turpmāk tekstā – "standarta tarifi") un "tirgus pielāgošanās regulētajiem pārejas tarifiem" (turpmāk tekstā – "atgriešanās tarifi") attiecībā uz abiem – gan dzeltenajiem, gan zaļajiem – to komponentiem un šo tarifu piemērošanu no 2004. gada 1. jūlija lietotājiem, kas nav mājsaimniecību lietotāji un nav arī mazie uzņēmumi. Uz noteikumiem un tarifiem, kas piemērojami mājsaimniecībām un mazajiem uzņēmumiem ("zīlie" tarifi), šī procedūra neattiecas.
- (2) Komisijas lēmums sākt oficiālo izmeklēšanas procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽³⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savas piezīmes par attiecīgo atbalstu.
- (3) Komisija par šo jautājumu saņēma piezīmes no ieinteresētajām personām. Tā šīs piezīmes pārsūtīja Francijai, sniedzot tai iespēju piezīmes komentēt, un 2008. gada 31. janvāra vēstulē Komisija saņēma Francijas komentārus.

⁽¹⁾ No 2009. gada 1. decembra EK līguma 87. un 88. pants ir kļuvis attiecīgi par Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 107. un 108. pantu. Abos gadījumos noteikumi pēc būtības ir identiski. Šajā lēmumā atsauces uz LESD 107. un 108. pantu attiecīgā gadījumā ir uzskatāmas par atsaucēm attiecīgi uz EK līguma 87. un 88. pantu. Ar LESD ir ieviestas dažas terminoloģiskas izmaiņas, piemēram, "Kopiena" aizstāta ar "Savienību", "kopējais tirgus" – ar "iekšējo tirgu" un "Pirmās instances tiesa" – ar "Vispārējo tiesu". Šajā lēmumā ir izmantota LESD terminoloģija.

⁽²⁾ OV C 164, 18.7.2007., 9. lpp. un OV C 96, 25.4.2009., 18. lpp.

⁽³⁾ OV C 164, 18.7.2007., 9. lpp.

- (4) Komisija, izvērtējot attiecīgos pasākumus, iepazīs ar 2008. gada 4. augusta Likuma Nr. 2008-776 ⁽⁴⁾, kas stājas spēkā 2008. gada 6. augustā, 166. pantu. Ar šo pasākumu tika mainīts grozītā 2004. gada 9. augusta Likuma Nr. 2004-803 ⁽⁵⁾, ar kuru ir ieviesta atgriešanās tarifu sistēma, 30-1. pants.

- (5) Komisija 2009. gada 10. marta vēstulē informēja Franciju par savu lēmumu paplašināt oficiālās izmeklēšanas procedūras ⁽⁶⁾ darbības jomu attiecībā uz atgriešanās tarifu sistēmu, kas izriet no grozījumiem, kuri ieviesti ar Likuma Nr. 2008-776 166. pantu. Būtībā Komisija uzskatīja, ka atgriešanās tarifu sistēma ar tās zaļajiem un dzeltenajiem komponentiem, kurā grozījumi izdarīti ar Likuma Nr. 2008-776 166. pantu, vēl arvien ietver valsts atbalstu par labu gala lietotājiem, kas nav mājsaimniecību lietotāji un kas nav mazie uzņēmumi, tāpat kā tas bija pirms grozījumu izdarīšanas.

- (6) Francija 2009. gada 16. aprīlī iesniedza piezīmes par procedūras paplašināšanu un pēc tam 2009. gada 21. oktobrī iesniedza komentārus par trešo personu izteiktajām piezīmēm.

- (7) 2009. gada 15. septembrī Francijas premjerministrs informēja par konkurenci un enerģētiku atbildīgos komisārus par saistībām, kuras Francija ir gatava uzņemt attiecībā uz šo procedūru. Atbildīgie komisāri atbildēja tās pašas dienas vēstulē.

- (8) 2012. gada 12. janvārī Francijas premjerministrs informēja par konkurenci un enerģētiku atbildīgos komisārus par papildu saistībām, kuras Francija ir gatava uzņemt attiecībā uz šo procedūru. Atbildīgie komisāri atbildēja tās pašas dienas vēstulē.

II. ATBALSTA SĪKS APRAKSTS

- (9) Šajā sadaļā ir aprakstīts normatīvais regulējums, kas piemērojams abām regulēto tarifu sistēmām, uz kurām attiecas šī procedūra, to finansēšanas veids un tarifu attīstība salīdzinājumā ar tirgus atsauces cenām. Visbeidzot, minēto tarifu attīstība tiks izskatīta īpašajā Francijas elektroenerģijas tirgus un strukturālo reformu, kas īstenotas, lai šo tirgu padarītu konkurētspējīgāku, kontekstā.

⁽⁴⁾ JORF Nr. 181, 5.8.2008., 12471. lpp.

⁽⁵⁾ JORF Nr. 185, 11.8.2004., 14256. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 96, 25.4.2009., 18. lpp.

- (10) Šajā lēmumā tarifu pasākumi, uz kuriem attiecas šī procedūra, tiks aprakstīti, ievērojot to galvenos aspektus. Attiecībā uz detaļām un atsaucēm uz normatīvajiem aktiem, kas tos regulē, skatīt lēmumu par oficiālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu un lēmumu par šīs procedūras paplašināšanu.

Tiesiskais regulējums, kas piemērojams elektroenerģijas pārdošanas regulētajiem tarifiem Francijā un tiesīgajiem lietotājiem

- (11) Elektroenerģijas nozares darbību Francijā regulē 2000. gada 10. februāra Likums Nr. 2000-108 par elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu modernizāciju un attīstību ⁽¹⁾.
- (12) Francijā elektroenerģijas galalietotāji elektroenerģiju var pirkt divos galvenajos tirgos – “brīvajā tirgū” un “regulētajā tirgū”.
- (13) Līdz 2007. gada 1. jūlijam līdzās pastāvēja divas galalietotāju kategorijas – “tiesīgie” lietotāji un lietotāji, “kas nav tiesīgi”. Tiesīgie lietotāji ir tie lietotāji, kuriem ir tiesības noslēgt līgumu par elektroenerģijas piegādi ar brīvi izvēlētu piegādātāju par brīvi noteiktu cenu. Piemērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Direktīvu 2003/54/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 96/92/EK atcelšanu ⁽²⁾, no 2004. gada 1. jūlija tiesīgi ir visi lietotāji, kas nav mājsaimniecības ⁽³⁾, un kopš 2007. gada 1. jūlija tādi ir arī visi mājsaimniecību lietotāji.
- (14) Katrs tiesīgais lietotājs Francijā var brīvi izmantot vai neizmanto savas tiesības attiecībā uz katru no saviem objektiem, t. i., izmantot savas tiesības slēgt elektroenerģijas piegādes līgumu par brīvi noteiktu cenu ar brīvi izvēlētu piegādātāju, kas var būt vai nebūt vēsturiskais operators, kurš jau darbojās Francijas tirgū vēl pirms tā liberalizācijas. Liberalizētais tirgus attiecas uz tiesīgajiem lietotājiem, kas ir izmantojuši savas tiesības. Brīvajā tirgū gala cena, kas tiek maksāta par patērēto elektroenerģiju, ietver “piegādes” daļu un “tīklu” daļu. “Piegādes” daļu, kas paredzēta piegādātājam, veido cenas daļa, par kuru brīvi vienojas klients un piegādātājs, un tā atbilst piegādātāja iepirkuma un tirdzniecības izmaksām, kurām pieskaitīta plānotā peļņa. “Tīklu” daļā ietverta maksa par elektroenerģijas pārvadīšanu un tīklu izmantošanu (elektroenerģijas publisko tīklu izmantošanas tarifs, turpmāk tekstā –

“TURPE”). Maksas apmēru, kas attiecas uz “tīklu” daļu, reglamentē valsts, un tā tiek atmaksāta elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu operatoriem.

- (15) Regulētais tirgus attiecas uz tiesīgajiem lietotājiem, kas ir nolēmuši neizmanto savas tiesības. Regulētajā tirgū galalietotāji izmanto “elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu”. Šīs sistēmas darbību un elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu izmantošanas nosacījumus regulē Likums Nr. 2000-108 par elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu modernizāciju un attīstību un jo īpaši tā 2., 4. un 22. pants.
- (16) Regulētajā tirgū galalietotāji elektroenerģiju pērk no valsts izraudzīta piegādātāja par regulētām cenām, proti, par 1. apsvērumā minētajiem standarta tarifiem. Piegādātājus, kas ir atbildīgi par elektroenerģijas sadali elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu ietvaros, valsts izraugās atbilstoši ģeogrāfiskajām kompetences zonām. Aptuveni 95 % Francijas teritorijas runa ir par uzņēmumu *Electricité de France* (turpmāk tekstā – “EDF”). Citi attiecīgie piegādātāji parasti ir zināmi kā “nenacionalizētie sadales uzņēmumi” vai “vietējie sadales uzņēmumi”. EDF pieder pašam savs elektroenerģijas ražošanas atzars. Savukārt vietējie sadales uzņēmumi elektroenerģiju visbiežāk pērk no EDF par regulētām cenām jeb par “elektroenerģijas pārdošanas tarifiem nenacionalizētajiem sadales uzņēmumiem”.

Standarta tarifi

- (17) Ar 66. pantu 2005. gada 13. jūlija Likumā Nr. 2005-781 par programmu, kas nosaka pamatnostādnes enerģētikas politikas jomā ⁽⁴⁾, visiem tiesīgajiem lietotājiem ir piešķirtas tiesības saņemt elektroenerģijas piegādi par standarta tarifiem ikvienā esošajā lietotāja objektā, attiecībā uz kuru šis lietotājs vai kāda cita persona iepriekš šīs tiesības nav izmantojusi.
- (18) Ar šo pantu tādas pašas tiesības tiesīgajiem lietotājiem ir piešķirtas attiecībā uz jaunajiem objektiem, ja vien tie līdz 2007. gada 31. decembrim ir tikuši pieslēgti elektroenerģijas sadales un pārvades tīkliem.
- (19) 2007. gadā termiņš, līdz kuram attiecībā uz elektroenerģijas sadales vai pārvades tīkliem no jauna pievienotajiem objektiem var izmantot tiesības iegādāties elektroenerģiju par standarta tarifiem, tika pagarināts līdz 2010. gada 1. jūlijam. Pienākums piegādāt elektroenerģiju par standarta tarifiem lietotājiem, kas tos izmanto, ir EDF un vietējiem sadales uzņēmumiem atkarībā no ģeogrāfiskā apgabala, kurā atrodas attiecīgais objekts.
- (20) Vēlāk Likuma Nr. 2005-781 66. pants tika grozīts. Redakcijā, kas izriet no grozījumiem, kuri izdarīti ar

⁽¹⁾ JORF Nr. 35, 11.2.2000., 2143. lpp. Šis likums ir grozīts vairākas reizes, pēdējo reizi ar 2007. gada 5. marta Likumu Nr. 2007-290, ar kuru ievieš izpildāmas tiesības uz mājokli, un par dažādiem pasākumiem, lai veicinātu sociālo kohēziju (JORF Nr. 55, 6.3.2007., 4190. lpp.).

⁽²⁾ OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp., kas šobrīd aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/72/EK (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).

⁽³⁾ Direktīvas 2003/54/EK 2. panta 11. apakšpunktā definēts, ka patērētāji (lietotāji), kas nav mājsaimniecību patērētāji [lietotāji], ir fiziskas un juridiskas personas, kas pērk elektroenerģiju nolūkā neizmanto to savā mājsaimniecībā. Šajā definīcijā ir ietverti ražotāji un vairumtirgotāji.

⁽⁴⁾ JORF Nr. 163, 14.7.2005., 11570. lpp.

2008. gada 21. janvāra Likumu Nr. 2008-66 par regulējumiem elektroenerģijas un dabasgāzes tarifiem⁽¹⁾, ir paplašināta elektroenerģijas piegādes par standarta tarifiem izmantošana attiecībā uz:

- a) ikvienu galalietotāju objektu, attiecībā uz kuru šis lietotājs vai cita persona nav izmantojusi tiesības;
 - b) ikvienu mājsaimniecību galalietotāju objektu, attiecībā uz kuru viņš pats nav izmantojis savas tiesības, ar nosacījumu, ka par to iesniedz pieteikumu līdz 2010. gada 1. jūlijam;
 - c) ikvienu mājsaimniecību galalietotāju objektu, attiecībā uz kuru viņš ir izmantojis savas tiesības vairāk nekā sešus mēnešus, ar nosacījumu, ka par to iesniedz pieteikumu līdz 2010. gada 1. jūlijam;
 - d) ikvienu galalietotāju, kas nav mājsaimniecību lietotājs un kas ir pieteicis elektroenerģijas jaudu, kura ir 36 kilovoltampēri vai mazāka, objektam, attiecībā uz kuru viņš pats nav izmantojis savas tiesības, ar nosacījumu, ka par to iesniedz pieteikumu līdz 2010. gada 1. jūlijam.
- (21) Piemērojamajā normatīvajā regulējumā ir paredzēts, ka standarta tarifus nosaka atbilstoši kategorijām, kuru pamatā ir piegāžu pamatiezīmes, ievērojot šo piegāžu izmaksas. Turklāt lēmumus par standarta tarifiem kopīgi pieņem par ekonomiku un enerģētiku atbildīgie ministri saskaņā ar Enerģētikas regulēšanas komisijas (turpmāk tekstā – “CRE”) atzinumu, pamatojoties uz tehnisko izmaksu un operatoru vispārējās uzskaites analīzi. Katru gadu tiek panākta vienošanās par standarta tarifu attīstību, un tai ir jāatspoguļo elektroenerģijas pašizmaksas izmaiņas, ko veido ieguldījumu izmaksas un ražošanas parka un pārvades un sadales tīklu ekspluatācijas izmaksas, kā arī degvielas izmaksas. Elektroenerģijas tarifiem ir jāatspoguļo šīs enerģijas ražošanas un nogādāšanas lietotājiem izmaksas.
- (22) Standarta tarifi ir integrētas cenas, kas ietver elektroenerģijas piegādes cenu un visas elektroenerģijas pārvadīšanas un tīklu izmantošanas izmaksas. Tie ir sadalīti lietotāju kategorijās, kas tiek sauktas par “tarifu plānu izvēlēm”. Tarifu plāna izvēli nosaka tādi parametri kā pieslēguma jauda, izmantošanas ilgums vai lietotāja atslēgšanas iespēja. Uz dažiem lietotājiem var attiekties vairāki tarifu izvēles plāni, un tad tiem ir jāizvēlas viens no plāniem.
- (23) Tarifu plānu izvēles veido trīs lielas kategorijas, sauktas par “zilajiem”, “dzeltenajiem” un “zaļajiem” tarifiem. No 2009. līdz 2011. gadam dzeltenie un zaļie tarifi attiecīgi tika piemēroti aptuveni 300 000 un 100 000 objektiem.

— Zilie tarifi attiecas uz objektiem, kuru pieteiktā jauda ir mazāka vai vienāda ar 36 kilovoltampēriem. Šie tarifi, uz kuriem šī procedūra neattiecas, parasti atbilst mājsaimniecību lietotājiem un lietotāju, kas nav mājsaimniecību lietotāji, maza patēriņa objektiem.

— Dzeltenie tarifi attiecas uz objektiem, kuru pieteiktā jauda ir no 36 līdz 250 kilovoltampēriem. Šie tarifi parasti atbilst lietotāju, kas nav mājsaimniecību lietotāji, vidēja patēriņa objektiem.

— Zaļie tarifi attiecas uz objektiem, kuru pieteiktā jauda pārsniedz 250 kilovoltampērus un kas ir pieslēgti vai nu sadales tīklam, vai tieši pārvades tīklam. Šie tarifi parasti atbilst lietotāju, kas nav mājsaimniecību lietotāji, liela patēriņa objektiem⁽²⁾.

Atgriešanās tarifu ieviešana

- (24) Ar 2006. gada 7. decembra Likuma Nr. 2006-1537 par enerģētikas nozari⁽³⁾ 15. panta V punktu un 16. pantu šī situācija tika mainīta, ieviešot atgriešanās tarifu sistēmu⁽⁴⁾. Šī sistēma ļauj galalietotājiem, kas elektroenerģiju pērk brīvajā tirgū, no jauna izmantot regulētu cenu ar zināmiem nosacījumiem.
- (25) Sākotnējā versijā, kuru piemēroja no 2004. līdz 2008. gadam, atgriešanās tarifu sistēma ļāva visiem galalietotājiem, kas pievienojušies brīvajam tirgum, prasīt savam elektroenerģijas piegādātājam piegādes līguma cenas klauzulas aizvietošanu ar valsts noteiktu “atgriešanās tarifu”, un tas attiecās uz divu gadu laikposmu pēc pieteikuma iesniegšanas, citām piegādes līguma klauzulām paliekot nemainīgām⁽⁵⁾. Lai izmantotu atgriešanās tarifu, galalietotājam bija jāiesniedz rakstisks pieteikums savam piegādātājam līdz 2007. gada 1. jūlijam.
- (26) Turklāt Likuma Nr. 2004-803 30-1. pantā bija paredzēts, ka atgriešanās tarifu “ir tiesības piemērot spēkā esošajiem līgumiem no dienas, kurā ir iesniegts pieteikums”, un “to piemēro arī līgumiem, kas noslēgti pēc šā panta I punkta pirmajā daļā paredzētā rakstiskā pieteikuma iesniegšanas dienas, tostarp ar citu piegādātāju”. Tādējādi, ja galalietotāja, kurš lūdzis izmantot atgriešanās tarifu, piegādes līguma termiņš beidzās nākamo divu gadu laikā pēc

(2) Termins “liela patēriņa objekti”, “vidēja patēriņa objekti” un “maza patēriņa objekti” atbilst parastajam dalījumam, kuru izmanto CRE savās publikācijās.

(3) JORF Nr. 284, 8.12.2006., 18531. lpp.

(4) Ar šiem pasākumiem 2004. gada 9. augusta Likumā Nr. 2004-803 par elektroenerģijas un gāzes sabiedriskajiem pakalpojumiem un par elektroenerģijas un gāzes uzņēmumiem iekļāva 30-1. un 30-2. pantu, ar kuriem tika ieviesti un regulēti atgriešanās tarifi.

(5) Avots: “Skaidrojums par tirgus pielāgošanās regulēto pārejas tarifu piemērošanu”, Ekonomikas, finanšu un rūpniecības ministrija, dokuments pieejams šādā interneta vietnē: http://www.industrie.gouv.fr/energie/electric/note-interpretative-tarif_retour.pdf (vietne apmeklēta 2009. gada 9. februārī).

(1) JORF, Nr. 18, 22.1.2008., 1122. lpp.

sākotnējā pieteikuma iesniegšanas, šis lietotājs varēja lūgt ikvienu elektroenerģijas piegādātāju, kurš piekrīt ar viņu noslēgt piegādes līgumu, piemērot atgriešanās tarifu līdz šā divu gadu termiņa beigām.

(27) No noteikumiem, ar ko regulē atgriešanās tarifu sistēmu, izrietēja, ka:

a) ikviens galalietotājs, kurš līdz 2007. gada 1. jūlijam nebija pieprasījis izmantot atgriešanās tarifu sistēmu konkrētajam objektam, pēc 2007. gada 1. jūlija vairs nevarēja izmantot šo sistēmu attiecībā uz šo objektu;

b) pēc 2009. gada 1. jūlija neviens galalietotājs vairs nevarēja izmantot atgriešanās tarifu sistēmu.

(28) Atgriešanās tarifi, tāpat kā standarta tarifi, ir integrētas cenas, kas ietver elektroenerģijas piegādes cenu un visas pārvadīšanas un pārvades un sadales tīklu izmantošanas izmaksas. Atgriešanās tarifs nedrīkst vairāk kā par 25 % pārsniegt standarta tarifu, ko piemēro objektam, kuram ir tādi paši raksturlielumi.

(29) Atgriešanās tarifu līmeņi ir noteikti ar ministrijas rīkojumu, pamatojoties uz standarta tarifa līmeņi, kuru piemērotu lietotājam ar tādiem pašiem raksturlielumiem un kurš nebūtu izmantojis savas tiesības. No tā izriet, ka atgriešanās tarifi savā attīstībā seko standarta tarifiem. 2007. gada 3. janvāra rīkojums, ar ko nosaka tirgus pielāgošanās regulēto pārejas tarifu⁽¹⁾, nosaka šādas relatīvās vērtības:

— dzeltenajam tarifam – par 20 % vairāk nekā standarta tarifs,

— zaļajam tarifam – par 23 % vairāk nekā standarta tarifs.

Atgriešanās tarifu kompensēšanas un finansēšanas mehānisms

(30) Saskaņā ar Likuma Nr. 2004-803 30-2. pantu elektroenerģijas piegādātāji, kas dažiem lietotājiem pēc viņu pieprasījuma piemēro atgriešanās tarifu un kas konstatē, ka viņi nevar saražot vai nopirkt elektroenerģijas daudzumus, kuri vajadzīgi šo lietotāju apgādei par zemāku cenu nekā atgriešanās tarifa "piegādes" daļa, saņem kompensāciju. Šī kompensācija sedz starpību starp attiecīgā piegādātāja ražošanas pašizmaksu vai cenu, par kādu viņš iegādājās elektroenerģiju vairumtirgū, ņemot vērā specifiskos tarifu griestus, kas tam ir noteikti saskaņā ar ministrijas rīkojumā paredzētajiem noteikumiem, no vienas

puses, un ieņēmumiem, kas saistīti ar attiecīgajām piegādēm, no otras puses. Vajadzības gadījumā piegādātāja ražošanas pašizmaksu tiek vērtēta, ņemot vērā ar piegādātāju "saistīto sabiedrību", kas atrodas valsts teritorijā, ražošanas pašizmaksu. Kompensējamās izmaksas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz piegādātāju veikto uzskaiti saskaņā ar CRE izstrādātajiem noteikumiem. Šī uzskaitē tiek kontrolēta par piegādātāja līdzekļiem, un CRE to var likt pārbaudīt brīvi izraudzītai neatkarīgai iestādei.

(31) Sīki izstrādāti noteikumi, kas regulē kompensācijas sistēmu, ir definēti 2007. gada 4. maija Dekrētā Nr. 2007-689 par tirgus pielāgošanās regulētā pārejas tarifa izmaksu kompensēšanu⁽²⁾. 30. apsvērumā minētos griestus aprēķina, pamatojoties uz cenām Francijas vairumtirgū, lai, kā norāda Francijas iestādes, izvairītos no spekulatīvas un ļaunprātīgas rīcības. Sākotnēji griestus aprēķināja pēc formulas, kuru noteica 2007. gada 4. maija ministrijas rīkojums. Pēc šīs formulas griestus noteica kā galvenās Francijas elektroenerģijas biržas (*Powernext*) gada, ceturksņa, mēneša un dienas standarta nākotnes darījumu pamatlīgumu un maksimumstundu līgumu⁽³⁾ vidējo cenu. Šī formula pieļāva tikai nelielus tarifu griestu pielāgojumus atkarībā no katra konkrētā piegādātāja specifiskajām īpatnībām. Tā tika grozīta ar 2008. gada 22. decembra ministrijas rīkojumu, to precizējot, lai griestu aprēķinā labāk ņemtu vērā ražošanas pašizmaksu atšķirības atbilstoši lietotāju, kuriem tiek piemērots atgriešanās tarifs, patēriņa profilam.

(32) No grozītā Dekrēta Nr. 2007-689 izriet, ka tādā gadījumā, ja piegādātāja rīcībā tieši vai ar saistīto sabiedrību starpniecību Francijā ir ražošanas līdzekļi, kas nodrošina visu tā galalietotāju patēriņu, un ja tā pašizmaksu ir zemāka par cenu Francijas vairumtirgū, kompensācijas maksu nosaka, pamatojoties uz šo ražošanas pašizmaksu, nevis salīdzinājumā ar vairumtirgus cenām. Turklāt, ja šīs izmaksas ir zemākas par atgriešanās tarifa "piegādes" daļu, attiecīgais piegādātājs nesāņem nekādu kompensāciju. Tā tas ir EDF gadījumā, kura pārvadītais elektroenerģijas daudzums atgriešanās tarifu sistēmas ietvaros ir lielākais brīvajā tirgū un kura rīcībā ir nozīmīgas atome-nerģijas un hidroelektroenerģijas ražošanas jaudas, kuru ražošanas izmaksas ir zemākas par atgriešanās tarifu "piegādes" daļu.

(33) Ja piegādātāja rīcībā tieši vai ar saistīto sabiedrību starpniecību Francijā nav ražošanas līdzekļu, kas nodrošina visu tā galalietotāju patēriņu, piegādātājam maksāto kompensāciju nosaka, ņemot vērā 30. apsvērumā minētos tarifu griestus un pamatojoties uz vairumtirgus cenām, Francijas galalietotājiem pārdotajiem elektroenerģijas daudzumiem, pašizmaksu, kas saistīta ar ražošanas

⁽²⁾ JORF Nr. 105, 5.5.2007., 7952. lpp.

⁽³⁾ Nākotnes darījumu pamatlīgumi atbilst pastāvīgai elektroenerģijas piegādei konkrētā laika posmā (viens gads, viens ceturksnis, viens mēnesis, viena diena). Nākotnes maksimumstundu līgumi atbilst elektroenerģijas piegādei no plkst. 8.00 līdz plkst. 20.00, izņemot nedēļas nogales.

⁽¹⁾ JORF Nr. 4, 5.1.2007., 170. lpp.

līdzekļiem, kuri Francijā ir šā piegādātāja rīcībā tieši vai ar saistīto sabiedrību starpniecību, un ar šiem ražošanas līdzekļiem saražoto daudzumu īpatsvaru kopējā pārdošanas apjomā.

(34) Turklāt, aprēķinot kompensāciju, ņem vērā arī tirdzniecības izmaksas, kas saistītas ar piegādi par atgriešanās tarifu, tās atskaitot no ieņēmumiem par šo piegādi. Visbeidzot, tiesību aktos un normatīvajos noteikumos, kas regulē kompensācijas mehānismu, piegādātājiem, kuriem maksā kompensāciju, nav paredzēta nekāda peļņas norma.

(35) Kompensāciju finansē, izmantojot ieņēmumus no divām obligātajām iemaksām:

— ar daļu no “elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksas”, kas ir maksa, kura jāmaksā visiem lietotājiem un kura ir ieviesta ar Likuma Nr. 2000-108 5. panta I punktu. Šīs daļas, ko iekasē no kopējās iemaksas par elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu⁽¹⁾, maksimālā summa ir EUR 0,55/MWh. Turklāt to ierobežo arī tas, ka saskaņā ar Likumu Nr. 2000-108 šī daļa nedrīkst izraisīt to, ka tiek pārsniegta elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksas kopsumma, kas bija piemērojama 2006. gada 9. decembrī, proti, EUR 4,5/MWh. 2011. gada Budžeta likumā ir paredzēts, ka turpmāk elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksu, kādu to ierosināja CRE, piemēro, tomēr tās palielinājums nedrīkst pārsniegt EUR 3/MWh, salīdzinot ar iepriekšējo gadu;

— no iemaksas, ko saņem no elektroenerģijas ražotājiem, kas ekspluatē ražotnes ar kopējo uzstādīto jaudu vairāk par 2 gigavatiem. Šīs iemaksas pamatā ir atomelektrostaciju un hidroelektrostaciju saražotā elektroenerģija iepriekšējā gadā. Sākotnēji tā bija tikai EUR 1,3 par MWh, kas tiek saražota atomelektrostacijās un hidroelektrostacijās ar jaudu vairāk par 2 gigavatiem, bet 2008. gadā šīs iemaksas maksimālais apjoms sasniedza EUR 3/MWh.

(36) Likums nosaka, ka ieņēmumus no šīm abām obligātajām iemaksām iekasē *Caisse des dépôts et consignations*. Kompensācijas apmēru, uz kuru ir tiesības katram konkrētajam piegādātājam, CRE aprēķina, pamatojoties uz deklarācijām, kuras tai iesniedz minētie piegādātāji. CRE pārsūta savu aprēķinu rezultātus *Caisse des dépôts et consignations*, kas veic atbilstošos maksājumus.

(37) Gadījumā, ja abas obligātās iemaksas nav pietiekamas, lai samaksātu visas kompensācijas par konkrēto gadu, neie-

kasētā summa tiek pievienota nākamajā gadā iekasējamajai izmaksu summai. Tādējādi 2011. gadā sedzamās izmaksas veido 2011. gada paredzamās izmaksas EUR 3,4 miljardi un izlīdzinošie maksājumi par 2009. gadu EUR 1,4 miljardi, kas kopā ir EUR 4,8 miljardi. Lai pilnībā kompensētu šīs izmaksas, elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksai 2011. gadā vajadzētu būt EUR 12,9/MWh, no kuriem EUR 9,3/MWh, lai segtu izmaksas par 2011. gadu, un EUR 3,6/MWh, lai finansētu izlīdzinošos maksājumus par 2009. gadu. Taču 2011. gadā elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksa tika noteikta EUR 7,5/MWh apmērā, radot paredzamo deficītu EUR 2 miljardu apmērā, lai kompensētu EDF par 2011. gadu, kam pievienojams deficīts par 2010. gadu, kas tiek lēsts EUR 1 miljarda apmērā.

Grozījumi, kas ieviesti ar 2008. gada 4. augusta Likuma Nr. 2008-776 par tautsaimniecības modernizāciju 166. pantu

(38) Ar Likuma Nr. 2008-776 166. pantu tika grozīts Likuma Nr. 2004-803 30-1. pants, tādējādi ļaujot ikvienam galalietotājam, kura objekts jau tika apgādāts ar elektroenerģiju atgriešanās tarifu sistēmas ietvaros, turpināt izmantot atgriešanās tarifus attiecībā uz šo objektu līdz 2010. gada 30. jūnijam, lai gan sākotnēji galalietotājs tos varēja izmantot tikai divu laikposmā, kas beidzās vēlākais 2009. gada 30. jūnijā.

(39) Turklāt ar Likuma Nr. 2008-776 166. pantu ikvienam galalietotājam bija atļauts iesniegt pieteikumu līdz 2010. gada 30. jūnijam, lai gan iepriekš pieteikumi, lai izmantotu atgriešanās tarifu sistēmu, vairs netika pieņemti no 2007. gada 1. jūlija.

(40) No otras puses, bija paredzēts, ka galalietotājs, kurš ir atteicies izmantot atgriešanās tarifus objekta apgādei, vairs nevar tos pieprasīt atkārtoti minētā objekta apgādei.

(41) Visbeidzot, tajā bija paredzēts, ka neviens galalietotājs nevar izmantot atgriešanās tarifu sistēmu pēc 2010. gada 30. jūnija.

Regulēto standarta tarifu un atgriešanās tarifu attīstība, ņemot vērā tirgus cenas

(42) No 2004. gada 1. janvāra standarta tarifi un no 2006. gada atgriešanās tarifi katru gadu tiek pārskatīti, izdodot ministrijas rīkojumus. Kopš 2004. gada tarifu sistēmas struktūra, proti, visas tarifu plāna izvēles un varianti, kas piedāvāti galalietotājiem atbilstoši to pieslēguma jaudai un patēriņa profilam, būtībā nav mainījušies. Standarta un atgriešanās tarifu līmeņa pārskatīšana izpaudās kā vidējais pieaugums, kas īpaši noteikts katrai lielajai tarifu plāna izvēlei kategorijai un pēc tam – katram tarifu plāna izvēlei un variantam.

⁽¹⁾ Ar maksu par elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu finansē arī citas izmaksas, tostarp papildizmaksas, kas saistītas ar elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamajiem energoresursiem (42,4 %), papildizmaksas, kas saistītas ar ģeogrāfisko izlīdzināšanu (35 %), papildizmaksas, kas saistītas ar koģenerāciju (21 %), un tā sauktos sociālos tarifus (1,4 %) (CRE aplēses par 2011. gadu).

1. tabula

Standarta un atgriešanās tarifi (EUR/MWh bez nodokļiem) no 2004. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 1. janvārim ⁽¹⁾

EUR/MWh	Dzeltenais standarta tarifs	Zaļais standarta tarifs	Dzeltenais atgriešanās tarifs	Zaļais atgriešanās tarifs
2004. gada 1. janvāris	68,5	51,3	Nebija	Nebija
2006. gada 15. augusts	69,3	51,6	Nebija	Nebija
2007. gada 16. augusts	70,3	52,4	84,4	64,7
2008. gada 15. augusts	72,8	55,3	87,3	68
2009. gada 15. augusts	76,3	58,1	91,6	71,5
2010. gada 15. augusts	79,7	61,3	95,6	75,4
2012. gada 1. janvāris	82,9	63,5	Vairs nepastāv	Vairs nepastāv

(43) Brīvajā tirgū 2004. gada laikā cenas bija diezgan stabilas starp EUR 30 un 35/MWh, pēc tam 2005. gadā tās vienmērīgi pieauga, 2005. gada beigās sasniedzot vairāk nekā EUR 50/MWh. 2006. gada laikā cenas svārstījās starp EUR 50 un 60/MWh, vidēji apmēram EUR 55/MWh. Līdz 2006. gada 7. decembrim cenas brīvajā tirgū varēja mainīties neatkarīgi no standarta tarifu līmeņa, jo galalietotājs, kas elektroenerģiju pirka brīvajā tirgū, nevarēja atgriezties regulētajā tirgū, ja cena, kuru viņš maksāja brīvajā tirgū, bija augstāka par standarta tarifiem.

(44) No CRE ⁽²⁾ sniegtās informācijas redzams, ka 2008. gada pirmajos trīs ceturkšņos nākotnes darījumu līgumu cenas vairumtirgū svārstījās daudz vairāk nekā atgriešanās tarifi un būtiski pārsniedza zaļo un dzelteni atgriešanās tarifu tā "piegādes" daļa. Gada pamatlīgumu cenas 2009. gadam 2008. gada 30. septembrī bija EUR 85,6/MWh. Tajā pašā datumā gada maksimumstundu līgumu cenas 2009. gadam bija gandrīz EUR 120/MWh. Savukārt Francijas iestādes norādīja, ka 2008. gada pirmajā pusgadā gada pamatlīgumu cenas Powernext palielinājās no EUR 60 līdz 80/MWh, bet maksimālā cena bija vairāk nekā EUR 90/MWh.

(45) 2009. gadā elektroenerģijas cenas samazinājās sliktu ekonomisko apstākļu un fosilo energoresursu cenas

⁽¹⁾ Tarifi pamatojas uz CRE atzinumiem par rīkojumiem attiecībā uz elektroenerģijas pārdošanas cenām.

⁽²⁾ Skatīt, piemēram, CRE *Elektroenerģijas un gāzes tirgus apsekojums – 2008. gada trešais ceturksnis*, 22. lpp., kas pieejams interneta vietnē: http://www.cre.fr/fr/marches/observatoire_des_marches

samazināšanās dēļ. CRE savā 2009. gada 21. decembra Ziņojumā par tirgus darbību ⁽³⁾ apstiprināja, ka attiecībā uz nākotnes produktiem kopš 2008. gada novērots samazinājums par 50 %. 2009. gada 30. jūnijā gada piegādes pamatlīgumu cenas 2010. gadam, kas bija zem EUR 60/MWh, bija atgriezušās tādā līmenī, kāds tas bija 2007. gada sākumā. Šī tendence raksturīga attiecībā uz visiem nākotnes produktiem, tostarp mēneša un ceturkšņa līgumiem.

(46) Šīs tirgus cenas ir piegādes cenas, t. i., cenas bez pārvadīšanas un tīkla izmantošanas izmaksām. Lai tās varētu salīdzināt ar tarifiem, kas ir integrētas cenas, no šiem tarifiem ir jāatskaita daļa, kas attiecas uz pārvadīšanu un tīkla izmantošanu, saglabājot vienīgi to daļu, kas atbilst elektroenerģijas piegādei. *Chambre de commerce et d'industrie de Paris* (Parīzes tirdzniecības un rūpniecības kamera) uzskata, ka pārvadīšanas un elektroenerģijas tīklu izmantošanas izmaksas ir robežās no 30 % līdz vairāk par 50 % no elektroenerģijas kopējās cenas atbilstoši pieteiktajai jaudai un pieslēguma spriegumam ⁽⁴⁾. Savukārt sabiedrība POWEO uzskata, ka pārvadīšanas izmaksu daļa ir gandrīz 45 % no tarifa rūpnieciskajam klientam ⁽⁵⁾.

(47) Ņemot vērā iepriekš minēto un lēmumu par procedūras uzsākšanu, 2. tabulā sniegts ieskats par standarta tarifu un atgriešanās tarifu piegādes daļas vērtības attīstību, proti, no kopējās elektroenerģijas cenas no 2004. gada janvāra līdz 2012. gada janvārim atskaitot tarifos ietverto pārvadīšanas un tīkla izmantošanas izmaksu daļu. Lai novērtētu, vai attiecīgo tarifu izmantotājiem ir sniegta ekonomiska priekšrocība, "piegādes" daļa ir jāsalīdzina ar zināmajām tirgus cenām attiecīgajā laikposmā, kā aprakstīts 43.–45. apsvērumā, un šis salīdzinājums ir sniegts 109. un 110. apsvērumā.

2. tabula

Standarta un atgriešanās tarifu piegādes daļa (EUR/MWh bez nodokļiem) no 2004. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 1. janvārim ⁽⁶⁾

Euro	Dzeltenā tarifa "piegādes" daļa	Zaļā tarifa "piegādes" daļa	Dzeltenā atgriešanās tarifa "piegādes" daļa	Zaļā atgriešanās tarifa "piegādes" daļa
2004. gada 1. janvāris	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
2006. gada 15. augusts	37,1	33,8	n.p.	n.p.

⁽³⁾ Pieejams interneta vietnē: <http://www.cre.fr/documents/publications/rapports-thematiques/fonctionnement-des-marches-de-gros-de-l-electricite-et-du-gaz-naturel/consulter-le-rapport>

⁽⁴⁾ <http://www.environnement.ccip.fr/energie/electricite/reseau-transport-electricite.htm>

⁽⁵⁾ Avots: POWEO, minēts *Companynews*. http://www.companynewsgroup.com/imprimer.asp?co_id=111260

⁽⁶⁾ Tarifi pamatojas uz CRE atzinumiem par rīkojumiem attiecībā uz elektroenerģijas pārdošanas cenām.

Euro	Dzeltenā tarifa "piegādes" daļa	Zaļā tarifa "piegādes" daļa	Dzeltenā atgriešanās tarifa "piegādes" daļa	Zaļā atgriešanās tarifa "piegādes" daļa
2007. gada 16. augusts	38,2	34,7	52,1	46,9
2008. gada 15. augusts	42,4	38,9	59	51,6
2009. gada 15. augusts	43,7	41,1	62,5	54,5
2010. gada 15. augusts	46,1	43,7	62	57,8
2012. gada 1. janvāris	46,1	44,3	vairs nepastāv	vairs nepastāv

Francijas elektroenerģijas tirgus īpašā situācija

- (48) Eiropas Savienībā Francijas elektroenerģijas tirgum piemīt specifiskas iezīmes. Vienam uzņēmumam, EDF, pieder 87 % elektroenerģijas ražošanas jaudas Francijas kontinentālajā teritorijā, ieskaitot visus enerģijas avotus, tostarp atomenerģiju un hidroenerģiju⁽¹⁾. Līdz ar to EDF (vai mazākā mērā vietējie sadales uzņēmumi) Francijā saglabā tirgus daļu vairāk nekā 85 % apmērā un noteicošu ietekmi attiecībā uz visiem patērētāju segmentiem – kā privātpersonām, tā mazajiem un vidējiem uzņēmumiem vai lielajiem lietotājiem. Tādējādi saskaņā ar 2011. gada trešā ceturkšņa CRE tirgus apsekojumu tikai 7 % objektu (un 35 % no kopējā patēriņa) izmanto tirgus piedāvājumu (18 % lielo objektu, kas nav māsaimniecības, 15 % mazo objektu, kas nav māsaimniecības, un 5–6 % – citos objektos), bet pārējie 93 % objektu izmanto regulēto tarifu piedāvājumu. Lielākā daļa objektu, kas izmanto regulēto tarifu, ir EDF klienti.
- (49) Uzņēmums EDF vienīgais nodrošina elektroenerģijas ražošanu no kodolenerģijas, kas veido vairāk nekā 75 % no kopējās Francijā saražotās elektroenerģijas, ko pastāvīgi nodrošina tā rīcībā esošās atomelektrostacijas. Turklāt EDF uz koncesijas pamata ekspluatē lielākās hidroelektrostacijas, savukārt jaunu hidraulisko jaudu attīstīšanu kavē dabiski ierobežojumi. Atomelektrostacijas, kas uzbūvētas pirms Eiropas Savienības tirgu liberalizācijas, ir ļoti standartizētas (pamatā viena tehnoloģija līmeņiem, kas atbilst dažādām uzstādītajām jaudām: no 900 līdz 1 600 MW), un tādējādi labvēlīgas apjomradītiem ietaupījumiem uzturēšanas, ieguldījumu, personāla apmācības un izmantošanas u.c. jomās, un lielākoties atlīdzina vidējās ražošanas izmaksas, kas ir daudz mazākas par citu parasto tehnoloģiju izmaksām.
- (50) Atomelektrostacijās ražotajai elektroenerģijai ir tāda kopējo izmaksu struktūra, kurai raksturīgas nozīmīgas

pastāvīgās izmaksas (piemēram, atomelektrostaciju nolietojums, atkritumu pārstrādes un uzglabāšanas izmaksas, demontēšanas izmaksas) un relatīvi mazas mainīgās izmaksas (jo īpaši attiecībā uz kurināmo). Tā, piemēram, Eiropā ražotās elektroenerģijas kopējās izmaksas, izmantojot dabasgāzi (EUR 68/MWe) un akmeņogles (EUR 61/MWe), ir attiecīgi par 76 % un 59 % augstākas nekā atomelektrostacijā ražotās elektroenerģijas (EUR 39/MWe) izmaksas. Turklāt kurināmā mainīgās izmaksas ir vēl noteicošākas nekā kopējās izmaksas cenu veidošanās procesā vairumtirgū, pamatojoties uz elektroenerģijas robežizmaksām. Šis mainīgās izmaksas veido vidēji 28 % no kopējām izmaksām attiecībā uz akmeņogļu spēkstacijām, 70 % attiecībā uz gāzes spēkstacijām un tikai 16 % attiecībā uz kodoldegvielas ciklu⁽²⁾.

- (51) Tādējādi CRE 2011. gadā uzskatīja, ka attiecībā uz Francijas tirgu cena, kas atlīdzinātu EDF atomelektrostaciju ilgtermiņa ekspluatācijas ekonomiskos nosacījumus, būtu EUR 36–39/MWh, saimnieciskās darbības izmaksām sasniedzot EUR 25/MWh⁽³⁾. Tas, ka uzņēmuma rīcībā ir atomenerģija ar šādu robežizmaksu atšķirību, sniedz ļoti nozīmīgu priekšrocību EDF salīdzinājumā ar konkurentiem, kuri ražo elektroenerģiju termoelektrostacijās vai no atjaunojamajiem energoresursiem.
- (52) Tā kā pastāv starpsavienojumi ar kaimiņu dalībvalstīm, Francijā elektroenerģijas vairumtirdzniecības cena tiek noteikta reģionālā līmenī (Francijas / Vācijas / Beniluksa valstu tīkls). Tādējādi to daudz lielākā mērā nekā atomenerģija nosaka elektrostaciju, kas kā kurināmo izmanto gāzi un akmeņogles, darbības izmaksas, līdz ar to radot konkurences priekšrocības atomenerģijai, kas izpaužas kā papildu atdeve saistībā ar cenu noteikšanu. Nevienam no esošajiem vai potenciālajiem konkurentiem nav šādu priekšrocību, un tas nevarētu agrāk kā pēc vairākām desmitgadēm sevi nodrošināt ar tādu ražošanas parku par zemām izmaksām, kas veidotu nozīmīgu daļu no EDF atomelektrostacijās un hidroelektrostacijās saražotā.

Vēstuļu apmaiņa starp Komisiju un Francijas iestādēm

- (53) Ņemot vērā šo situāciju, 2009. gada 15. septembrī Francijas premjerministrs, no vienas puses, un par konkurenci un enerģētiku atbildīgie komisāri, no otras puses, apmainījās ar vēstulēm par Francijas elektroenerģijas tirgus reformas projekta principiem, jo īpaši paredzot:
- a) atgriešanās tarifu strauju izzušanu un pakāpeniskāku regulēto tarifu izzušanu lielajiem un vidējiem uzņēmumiem, pilnīgi izbeidzot to piemērošanu 2015. gadā;

⁽¹⁾ Konkurences iestādes 2011. gada 8. jūnija Lēmums Nr. 11/D-09.

⁽²⁾ Skatīt "Elektroenerģijas ražošanas paredzamās izmaksas", AEN-IEA, 2010. gada izdevums, vidējās vērtības ar 5 % diskontu.

⁽³⁾ CRE 2011. gada 5. maija atzinums, 5. lpp.

b) mehānismu "regulētai piekļuvei esošajām atomenerģijas jaudām", kas EDF nosaka pienākumu pārdot par regulētu cenu, kura pamatojas uz izmaksām, daļu no atomelektrostacijās saražotās elektroenerģijas (aptuveni 25 % ar maksimālo apjomu 100 TWh) saviem konkurentiem elektroenerģijas mazumtirgū, lai šajā tirgū veicinātu konkurenci. Tādējādi EDF konkurenti varētu izteikt līdzīgus cenu piedāvājumus tiem, kādus var piedāvāt EDF, kas veicinātu patiesu konkurenci un novērstu regulēto tarifu saglabāšanas nepieciešamību.

Francijas elektroenerģijas tirgus reforma

(54) Lai īstenotu saistības, kuras uzņēmusies Francija, Francijas valdība izveidoja ekspertu komisiju, kuru vadīja Paul Champsaur un kuras uzdevums bija izstrādāt priekšlikumus par elektroenerģijas tirgus organizāciju. Šie priekšlikumi bija pamatā Likumam Nr. 2010-1488 par jaunu elektroenerģijas tirgus organizāciju, par kuru nobalsoja 2010. gada 7. decembrī⁽¹⁾, un tā 2011. gada 28. aprīlī piemērošanas Dekrētā Nr. 2011-466⁽²⁾.

(55) Likumā Nr. 2010-1488 ir paredzēts, ka atgriešanās tarifi izzudīs 2011. gada 1. jūlijā, savukārt dzeltenie un zaļie standarta tarifi beigs pastāvēt 2015. gadā. Ar Likumu Nr. 2010-1488 tika grozīts arī 2000. gada 10. februāra Likums Nr. 2000-108 par elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu modernizāciju un attīstību, ieviešot tajā 4-1. pantu, kurā paredzēts, ka no 2011. gada 1. jūlija uz 15 gadiem elektroenerģijas alternatīvajiem piegādātājiem ir tiesības regulēti piekļūt esošajām atomenerģijas jaudām ar kopējo apjomu, kas nevar pārsniegt 100 TWh, t. i., aptuveni 25 % no esošo atomelektrostaciju ražošanas apjoma. Sākotnēji regulētās piekļuves cenu esošajām atomenerģijas jaudām nosaka valdība saskaņā ar CRE atzinumu. Minētā likuma 4-1. panta VII punktā noteikts, ka, lai nodrošinātu taisnīgu atlīdzību EDF, cenai ir jāatspoguļo šo atomelektrostaciju elektroenerģijas ražošanas ekonomiskie nosacījumi visā minētā mehānisma darbības laikā. Cenā, ko nosaka par regulētu piekļuvei esošajām atomenerģijas jaudām, ir jāņem vērā šādi rādītāji:

a) kapitāla atdeve, ņemot vērā saimnieciskās darbības veidu;

b) darbības izmaksas;

c) ieguldījumu izmaksas uzturēšanai vai tādu ieguldījumu izmaksas, kas nepieciešamas, lai pagarinātu darbības atļauju;

d) plānotās izmaksas, kas saistītas ar atomelektrostaciju ilgtermiņa izmaksām.

(56) Ar enerģētikas ministra 2011. gada maija rīkojumu cena par regulēto piekļuvei esošajām atomenerģijas jaudām no 2011. gada 1. jūlija tika noteikta EUR 40/MWh apmērā, lai lietotājam, kurš izmanto atgriešanās tarifu līdz 2011. gada 30. jūnijam, pēc tam varētu izteikt tirgus piedāvājumu, pamatojoties uz piekļuves cenu (vairumtirdzniecības

cības cena) tādā pašā līmenī kā mazumtirdzniecības cena. Ar atsevišķu rīkojumu cena par regulēto piekļuvei esošajām atomenerģijas jaudām 2012. gadam tika noteikta EUR 42/MWh apmērā⁽³⁾. Valdība norādīja, ka 2011. gadam noteiktā cena izrietēja no vajadzības vairumtirdzniecības cenu līmenī nodrošināt nepārtrauktību saistībā ar atgriešanās tarifu. Attiecībā uz 2012. gadu valdība cenu līmeni pamatoja ar to, ka savlaicīgi jāparedz nepieciešamie ieguldījumi atomelektrostaciju drošības pastiprināšanā pēc avārijas Fukušimā.

(57) No 2013. gada 8. decembra cenu par regulēto piekļuvei esošajām atomenerģijas jaudām noteiks CRE. Valsts padomes dekrētā ir jāprecizē nosacījumi, ar kādiem CRE noteiks piekļuves cenu.

(58) Pirmais periods, kurā jānodrošina regulēta piekļuve esošajām atomenerģijas jaudām, sākas 2011. gada 1. jūlijā. 32 piegādātāji parakstīja pamatlīgumus ar EDF, un no 2011. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 30. jūnijam būtu jāpiegādā 61,3 TWh, ievērojot regulētu piekļuvei esošajām atomenerģijas jaudām. Attiecībā uz 2011. gadu 84,4 % no regulētās piekļuves apjoma ir piešķirti piegādātājiem, kas ir EDF konkurenti. Šis apjoms atspoguļo esošo atomenerģijas ražošanas daļu galalietotāju kopējā patēriņā Francijas kontinentālajā teritorijā.

(59) 2012. gada janvārī notika jauna vēstulju apmaiņa starp Francijas premjerministru, no vienas puses, un par konkurenci un enerģētiku atbildīgajiem komisāriem, no otras puses, kurā precizētas Francijas saistības divos papildu jautājumos:

— lēmumi par regulētajiem tarifiem, kas tiks pieņemti pēc 2012. gada vasaras, ļaus samazināt starpību starp kopējām izmaksām un regulēto tarifu attiecībā uz 2012. gadu un pēc tam katru nākamo gadu attiecībā pret iepriekšējo gadu;

— cena par regulētu piekļuvei esošajām atomenerģijas jaudām netiks mainīta, kamēr nebūs stājies spēkā dekrēts, ar kuru nosaka aprēķina metodi, lai noteiktu cenu par regulētu piekļuvei esošajām atomenerģijas jaudām, ko paredzēts publicēt ne vēlāk kā 2013. gada 7. decembrī.

III. KOMISIJAS PAUSTĀS ŠAUBAS LĒMUMĀ PAR PROCEDŪRAS UZSĀKŠANU UN LĒMUMĀ PAR PROCEDŪRAS PAPLAŠINĀŠANU

(60) Komisija savā lēmumā par procedūras uzsākšanu un pēc tam lēmumā par procedūras paplašināšanu uzskatīja, ka zaļos un dzeltenos regulētos standarta tarifus un atgriešanās tarifu var piedēvēt Francijas valstij, jo tie tika

⁽¹⁾ JORF Nr. 0284, 2010. gada 8. decembra, 21467. lpp.

⁽²⁾ JORF Nr. 0100, 2011. gada 29. aprīļa, 7472. lpp.

⁽³⁾ Rīkojumi publicēti JORF Nr. 0117, 2011. gada 20. maija, 8792. un 8793. lpp.

ieviesti un pārskatīti, pamatojoties uz valsts pieņemtiem normatīvajiem aktiem. Šie tarifi iesaista valsts kontrolētus līdzekļus gan attiecībā uz valsts kontrolētā uzņēmuma EDF līdzekļiem, gan specifiskām iemaksām, kuras kontrolē valsts norīkota struktūra – *Caisse des dépôts et des consignations*.

- (61) Tā kā regulētie tarifi sniedza ekonomisku priekšrocību salīdzinājumā ar tirgus cenām par labu uzņēmumiem, kuriem elektroenerģiju piegādā par regulētajiem tarifiem un kuri darbojas visās tautsaimniecības nozarēs, kas ir atvērtas konkurencei un tirdzniecībai starp dalībvalstīm, tarifi šķiet esam pielīdzināmi atbalsta shēmām, kas var radīt konkurences izkropļojumus un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- (62) Savos lēmumos Komisija arī pauda šaubas par standarta tarifu un atgriešanās tarifu saderību ar iekšējo tirgu.
- (63) Tā jo īpaši uzskatīja, ka atkāpes, kas paredzētas LESD 107. panta 2. punktā, nav piemērojamas, jo atbalsts netiek piešķirts individuāliem lietotājiem, tas nav paredzēts, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai citi ārkārtēji notikumi, un tas arī nav sniegts tautsaimniecībai dažos Vācijas Federatīvās Republikas apvidos, kurus iespaidojusi Vācijas sadalīšana.
- (64) Atkāpes, kas paredzētas LESD 107. panta 3. punkta a), b) un d) apakšpunktā arī nešķiet piemērojamas. Izņemot ārkārtas apstākļus, kas, šķiet, šajā gadījumā nepastāv, LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā nav pieļauts darbības atbalsts. Turklāt atbalsts nav paredzēts, lai veicinātu kāda prioritāra projekta īstenošanu visas Eiropas interesēs vai novērstu nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā, un tas nav arī paredzēts, lai veicinātu kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu.
- (65) LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā ir paredzēta iespēja atļaut atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm. Komisija atzīmēja, ka konkrēto atbalstu nav iespējams atļaut, ņemot vērā pamatnostādnes un normatīvo satvaru, kuros skaidrota šā panta noteikumu piemērošana.
- (66) Komisija bija arī paudusi šaubas par to, ka šie tarifi, kas piemērojami vidējiem un lieliem uzņēmumiem, varētu būt kompensācija par vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojuma sniegšanu LESD 106. panta 2. punkta izpratnē.

- (67) Savā lēmumā par procedūras paplašināšanu Komisija uzskatīja, ka bažas, kas paustas tās 2007. gada lēmumā par procedūras uzsākšanu attiecībā uz valsts atbalsta elementa, kas sākotnēji ietverts atgriešanās tarifu sistēmā, saderību ar iekšējo tirgu, attiecas arī uz atbalsta elementu, kas ietverts atgriešanās tarifu sistēmā, ievērojot grozījumus ar Likuma Nr. 2008-776 166. pantu.

IV. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

- (68) Vairāki ieinteresētie piegādātāji un lietotāji Komisijai iesniedza savas piezīmes.

Piegādātāji

- (69) Poweo 2007. gada 14. augusta vēstulē norāda, ka tas piekrīt Komisijas analīzei par valsts atbalsta esību. Attiecībā uz priekšrocības esību uzņēmums apstiprina, ka standarta tarifi rada priekšrocību salīdzinājumā ar sagādes nosacījumiem vairumtirgū, salīdzinājumā ar atgriešanās tarifu un EDF komercpieāvājumiem. Atgriešanās tarifs rada priekšrocību salīdzinājumā ar sagādes nosacījumiem vairumtirgū. Attiecībā uz selektivitāti Poweo piebilst, ka tiesību uz tirgus tarifu izmantošana ir neatgriezeniska (lietotājs vairs nevar atgriezties pie regulētā tarifa izmantošanas). Turklāt standarta tarifi un atgriešanās tarifi dod priekšroku elektroenerģiju patērējošiem uzņēmumiem par sliktu citiem energoresursu avotiem. 2009. gada 25. jūnija vēstulē, sniedzot savas piezīmes saistībā ar lēmumu par procedūras paplašināšanu, Poweo sniedza papildu datus par savu cenu piedāvājumu izstrādāšanas veidu.
- (70) ENEL 2007. gada 21. septembra vēstulē uzskata, ka vēsturiskie tarifi ir pārāk zemi un ka atgriešanās tarifi kaitē alternatīvajiem operatoriem. Uzņēmums piebilst, ka jaunajos objektos bija tiesības izmantot vēsturiskos tarifus, neskatoties uz Francijas Valsts padomes viedokli šajā jautājumā. 2009. gada 27. maija vēstulē ENEL piebilst, ka zaļie un dzeltenie regulētie tarifi ir zemāki par tirgus tarifiem, neņemot vērā izmaiņas tirgus tarifos un traucējot attīstīties jebkādi konkurencei. Turklāt piegādātājiem paredzētā kompensācija saskaņā ar atgriešanās tarifa mehānismu ir nepietiekama, palielinot klientiem radīto priekšrocību. Visbeidzot, atgriešanās tarifs neļauj piegādātājiem nedz segt to ražošanas un tirdzniecības izmaksas, nedz arī pietiekami atļūdzināt ieguldīto kapitālu. Tas ir kavējis konkurences attīstību Francijas tirgū.
- (71) *Electrabel* 2007. gada 19. septembra vēstulē apgalvo, ka atbalsts sniedz priekšrocību atsevišķiem elektroenerģijas piegādātājiem. Dažiem piegādātājiem maksātā kompensācija neesot atkarīga no apgrozījuma starpības starp līguma cenu un atgriešanās tarifu, bet tiek aprēķināta atbilstoši piegādātāja iepirkuma izmaksām. Tādējādi neesot nekādas saistības starp piegādātāja ieņēmumu zaudējumu un saņemto kompensāciju, ar kuru paredzēts kompensēt šo negūto peļņu. Attiecībā uz vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojuma esību, par kuru maksātu klienti, kuri ir patiesie ieguvēji no atgriešanās tarifa izmantošanas, *Electrabel* uzskata, ka tas nav pierādīts. *Electrabel* savā 2009. gada 26. jūnija vēstulē piebilst,

ka atgriešanās tarifs veicina to, ka piegādātāji izstrādā vienādus piedāvājumus, un tas traucē tiem būt radošiem. Gandrīz visi *Electrabel* klienti saviem objektiem pieprasīja atgriešanās tarifu. Atgriešanās tarifs veicināja alternatīvo piegādātāju pakāpenisku izslēgšanu par labu *EDF*, jo, pastāvot līdzvērtīgam tarifam, lietotāji bieži dod priekšroku *EDF*. *Electrabel* uzskata, ka elektroenerģijas piegādātājiem tiek dota priekšroka par sliktu citiem enerģijas veidiem, piemēram, dabasgāzei. Attiecībā uz atgriešanās tarifu norādīts, ka tas ir selektīvs, jo iespēja to izmantot ir atkarīga no attiecīgā objekta atbilstības termiņa, savukārt šis termiņš ir atkarīgs no objekta lieluma.

- (72) Uzņēmums, kurš bija pieprasījis konfidencialitāti, uzskata, ka regulētie tarifi ir valsts atbalsts par labu *EDF*, jo zilais tarifs ir augstāks par tirgus tarifu. Tā kā *EDF* izmanto *de facto* monopola stāvokli savu tarifu piemērošanā, tas gūst ienākumus no šīs situācijas. Vienam no šī uzņēmuma meitasuzņēmumiem atgriešanās tarifu dēļ bija liegta ienākšana Francijas tirgū. Ienākšana tirgū jau tā bija apgrūtināta vairumtirdzniecības tarifu līmeņa un citu izmaksu dēļ (jo īpaši tas attiecas uz tīklu piekļuves tarifu) attiecībā uz lietotājiem, kuri izmanto zaļos un dzeltenos tarifus. Atgriešanās tarifs radīja papildu grūtības tā līmeņa dēļ.

Lietotāji

- (73) *UNIDEN* (*Union des industries utilisatrices d'énergie*, Elektroenerģijas rūpniecisko lietotāju apvienība) savās 2007. gada 13. augusta piezīmēs uzskata, ka regulētie tarifi ir vajadzīgi tirgus darbības nepilnību dēļ. Pārejas tarifi nav valsts līdzekļi, jo tie ļauj alternatīvajiem operatoriem piekļūt atomenerģijai un hidroelektroenerģijai, kuras nav to rīcībā, vienlaikus nodrošinot vēsturisko operatoru izmaksu segšanu. Selektivitāte nav konstatēta, jo tarifu struktūra atbilst reālo izmaksu struktūrai atbilstoši lietotāju kategorijai.
- (74) *UNIDEN* savās 2009. gada 28. maija piezīmēs attiecībā uz lēmumu par procedūras paplašināšanu apstrīd Komisijas analīzi par tarifu selektivitāti, jo tajā neesot ņemtas vērā piegādes izmaksu atšķirības starp lietotāju segmentiem. Atgriešanās tarifa piemērošanas spēkā esošam līgumam nodalīšana no līguma parakstīšanas tieši par atgriešanās tarifu, lai gan šķietami loģiska, patiesībā esot kļūdaina. Būtībā cena esot vienīgi piegādes līguma vispārējās ekonomiskās vērtības sastāvdaļa. Lietotāji augstu vērtējot arī to, ja cenas, ko viņi maksā par elektroapgādi, ir stabilas un paredzamas. Pretēji tam, kas norādīts lēmumā par procedūras paplašināšanu, atgriešanās tarifs tika piemērots lietotājam neatkarīgi no tā pieteikuma. Pastāv konkrēti neapstiprinātu pieprasījumu piemēri attiecībā uz līgumiem, kuru darbība turpinājās pēc 2010. gada jūnija, un attiecībā uz lietotājiem, kuri nepieprasīja obligāti piemērot atgriešanās tarifu. Tādējādi novērtēt varbūtējo "ekonomisko priekšrocību" nav iespējams, jo mehānisms lietotājiem tika uzspiests. Attiecībā uz atgriešanās tarifa piemērošanas sākumposmu ir grūti atsaukties uz selektivitāti, tāpēc ka mehānisms attiecas tikai uz tiem lietotājiem, kuri bija iesnieguši pieteikumus līdz 2007. gada 30. jūnijam. Būtībā ikviena lietotāja rīcībā bija 6 mēneši, lai pieņemtu lēmumu, kas tam sniedz cenu drošību un paredzamību uz diviem gadiem. Tāpat saprātīgs pasākums saistībā ar atgriešanās tarifa pārvaldību ir aizliegums vairākkārt mainīt tarifu shēmas, jo tas ir domāts vienīgi tam, lai novērstu labuma gūšanu no starpības starp tirgus cenu un atgriešanās tarifu, ņemot vērā, ka atgriešanās tarifa sezonālitate ir noteikta iepriekš, bet tirgus sezonālitate pastāvīgi mainās.
- (75) Saistībā ar finansējumu no valsts līdzekļiem lietotājs, kurš nepieredzēja gaidīto elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksas samazinājumu, esot saņēmis valsts atbalstu neatkarīgi no tā, ka no minētās iemaksas finansē atgriešanās tarifa kompensāciju. Attiecībā uz hidroelektroenerģijas un atomelektroenerģijas ražotāju iemaksu ir jānorāda, ka tās līmenis ir daudz zemāks par starpību starp elektroenerģijas cenu par atgriešanās tarifu un elektroenerģijas cenu par zaļo tarifu vai tarifu, kas paredzēts "brīvajos" līgumos, kuri noslēgti, ražotājiem brīvi vienoties. *UNIDEN* secina, ka šī iemaksa reāli vienīgi neitralizē "virspeļņu", ko guvuši šie ražotāji atgriešanās tarifu sistēmas ieviešanas dēļ.
- (76) *CLEEE* (*Comité de liaison des entreprises ayant exercé leur éligibilité*, Uzņēmumu, kas izmantojuši to tiesības, sadarbības komiteja) 2007. gada 16. augusta vēstulē norādīja, ka Francijas elektroenerģijas tirgus darbojas slikti un ka cenas liberalizētajā tirgū neatspoguļo ražošanas izmaksas. Tā uzskata, ka Komisijas izmantotā tirgus atsaucis cena bija kļūdaina. Atgriešanās tarifa finansēšana neesot veikta no valsts līdzekļiem, bet no lietotāju un to ražotāju līdzekļiem, kuri gūst peļņu no pārdošanas, izmantojot atgriešanās tarifu. Tā kā atgriešanās tarifs bija pieejams visiem, *CLEEE* apstrīd tā selektivitāti. 2009. gada 2. jūnija vēstulē *CLEEE* piebilst, ka atgriešanās tarifs neradīja priekšrocību, jo tas tikai ierobežoja zaudējumus lietotājiem, kas atteicās no regulētajiem tarifiem un pēc tam vairs nevarēja tos izmantot. *CLEEE* uzskata, ka tirgus cenu nevar izmantot kā rādītāju, lai noteiktu ekonomiskas priekšrocības esību, jo tā ir nepiemērotu vai izkropļotu tirgus mehānismu rezultāts. *CLEEE* apstrīd, ka atgriešanās tarifs būtu selektīvs, jo tā uzskata, ka tas ir pieejams visiem lietotājiem, kuri izmanto savas tiesības, un nedod priekšroku nevienam objektam, nevienam uzņēmumam, nevienai darbības nozarei vai ģeogrāfiskajam apgabalam.
- (77) *CLEEE* vērs uzmanību uz atgriešanās tarifa struktūru un līmeni un skaidro galveno atšķirību starp patēriņa profilu un patēriņa apjomu. Tā uzskata, ka atgriešanās tarifa "prognozējamās" daļas ir būtībā identiskas, pretēji tam, ko liek domāt fakti, kas ir Komisijas rīcībā. Atgriešanās tarifs neesot sniedzis priekšrocību lielākajiem elektroenerģijas lietotājiem, kaitējot mazākajiem. *CLEEE* apstrīd to, ka atgriešanās tarifs uzskatāms par tādu, kuram izmanto valsts līdzekļus, un ka šajā gadījumā būtu pierādīts ietekmes uz tirdzniecību nosacījums, jo īpaši tāpēc, ka Komisija nepierādīja ne to, ka atgriešanās tarifs būtu zemāks par pašizmaksu, ne arī to, ka lietotāji, kas

izmanto atgriešanās tarifu, iegādātos elektroenerģiju lētāk nekā viņu konkurenti Eiropā, kuri joprojām bieži izmanto regulētos tarifus. CLEEE turklāt norāda, ka atgriešanās tarifs (pieņemot, ka tas ir valsts atbalsts, kas, pēc tās domām, tā nav) esot saderīgs ar Līgumu. 2004. gada 9. augusta Likuma par elektroenerģijas un gāzes sabiedriskajiem pakalpojumiem un elektroenerģijas un gāzes uzņēmumiem 30-1. pantā atgriešanās tarifs ir kvalificēts kā vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums, kuru sniegt ir uzticēts elektroenerģijas nozares uzņēmumiem. CLEEE atgādināja, ka šis pasākums bija vajadzīgs, lai aizsargātu lietotājus, kuri bija izmantojuši savas tiesības, un tajā pašā laikā tas bija samērīgs un pārmērīgi neietekmēja tirdzniecību.

- (78) *SNC Paris Voltaire* 2009. gada 20. jūlija vēstulē uzskata, ka elektroenerģijas piegādes ģeogrāfiskās izlīdzināšanas finansēšana attiecībā uz teritorijām, kuras nav savstarpēji savienotas, izmantojot elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksu, ir valsts atbalsts.

V. FRANCIJAS PIEZĪMES

- (79) Francijas iestādes savās piezīmēs par lēmumu uzsākt procedūru apstrīd Komisijas veikto analīzi.

Komentāri par standarta tarifiem

- (80) Attiecībā uz priekšrocības esību Francija uzskata, ka:
- a) iespējamā atšķirība starp standarta tarifu līmeni un elektroenerģijas biržās, jo īpaši *Powernext*, novērotajām cenām nepārprotami ir cikliska (no 1999. gada līdz 2004. gadam biržas cenas bija zemākas par regulētajiem tarifiem);
- b) atsauce uz elektroenerģijas biržu cenām nav atbilstoša, jo lielākā daļa elektroenerģijas, ko iegādājas uzņēmumi, tiek pirkti ārpusbiržas tirgos, un *Powernext* novērotās cenas nav balstītas uz ekonomikas pamatfaktoriem, kas nosaka faktiskos darījumus starp pircējiem un elektroenerģijas ražotājiem.

- (81) Ņemot vērā abus šos iemeslus, Francija secina, ka standarta tarifi nerada priekšrocību uzņēmumiem, kuri tos izmanto.
- (82) Turklāt Francijas iestādes apstrīd standarta tarifu selektivitāti un apgalvo, ka ir loģiski un ekonomiski pamatoti, ka standarta tarifiem ir atšķirīga finansiālā ietekme (naudā) attiecībā uz lielu un mazu elektroenerģijas lietotāju un ka izmaksas nav proporcionālas patērētājam apjomam ražošanas līdzekļu izmaksu dažādības dēļ. Francija uzskata, ka standarta tarifu regulējums būtībā ir vispārējs cenu regulējuma pasākums, kas piemērojams visiem elektroenerģijas lietotājiem uzņēmumiem, kuri

nav vēlējušies izmantot savas tiesības un pievienoties brīvajam tirgum.

- (83) Francijas iestādes apstrīd argumentu par valsts līdzekļu izmantošanu divu iemeslu dēļ:
- a) standarta tarifi neizraisa nekādu budžeta vai nodokļu līdzekļu izmantošanu un nekavēja EDF sasniegt pozitīvus rezultātus;
- b) standarta tarifi, kas atspoguļo elektroenerģijas tirgus pamatfaktorus un EDF ražošanas parka izmaksas, veido pamatotu elektroenerģijas pārdošanas cenu līmeni un tādējādi šos tarifus nevar uzskatīt par tādiem, kas rada peļņas zaudējumu EDF.
- (84) Francija papildus norāda, ka, tā kā konkurence nav apdraudēta, pārrobežu tirdzniecība nevar būt ietekmēta.

Komentāri par atgriešanās tarifu

- (85) Francija apgalvo, ka atgriešanās tarifs nav valsts atbalsts.
- (86) Francija uzskata, ka atgriešanās tarifs ir vienkāršs standarta tarifu palielinājums, pilnībā saglabājot standarta tarifu struktūru. Tā kā saistībā ar standarta tarifiem nav pamata runāt par priekšrocību salīdzinājumā ar galalietotājiem, kas izmanto neregulētu cenu piedāvājumus, *a fortiori* tam nav pamata saistībā ar atgriešanās tarifu. Tāpat tas, ka nepastāv atbrīvojums no izmaksām galalietotājiem, kuri izmanto standarta tarifus, neizbēgami nozīmē to, ka nepastāv atbrīvojums no izmaksām tiem, kas izmanto atgriešanās tarifu.
- (87) Francijas iestādes uzskata, ka atgriešanās tarifa regulējums būtībā ir vispārējs cenu regulējuma pasākums, kas piemērojams visiem elektroenerģijas lietotājiem uzņēmumiem.
- (88) Francijas iestādes apstrīd to, ka pastāv jebkāds finansējums, kurā izmantoti valsts līdzekļi. Pasākuma attiecināmība uz valsti tādējādi, ka pasākums ir paredzēts likumā, nav pietiekama, lai pierādītu valsts līdzekļu piešķiršanu. Konkrētāk, kompensācijas daļa, kuru sedz galalietotāji ar elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksas starpniecību, izslēdz saikni ar valsts līdzekļiem. Tādējādi Francijas iestādes uzskata, ka ieņēmumu no elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksas daļēja izmantošana, lai nodrošinātu līdzekļu kompensācijas sistēmai piegādātājiem, kas izmanto atgriešanās tarifu, nevar uzskatīt par tādu, kas ietver valsts līdzekļu piešķiršanu. Otra kompensācijas daļa tiek finansēta no iemaksas, ko iekasē no hidroelektroenerģijas un atomenerģijas ražotājiem neatkarīgi no to statusa – publiska vai privāta –, kuru rīcībā ir nozīmīgi elektroenerģijas ražošanas līdzekļi (mazākais 2 000 MW) un kurus raksturo zemas izmaksas un uzkrātais nolietojums. Attiecībā uz šo iemaksu nevar secināt, ka notiek tieša vai netieša valsts līdzekļu piešķiršana.

(89) Francija atsauca uz Tiesas spriedumu lietā C-379/98 *PreussenElektra AG* (58. punkts) ⁽¹⁾: “no Tiesas judikatūras izriet, ka par atbalstu Līguma 92. panta 1. punkta nozīmē uzskata tikai priekšrocības, kuras tieši vai netieši piešķir, izmantojot valsts resursus”. Šajā ziņā var konstatēt, ka nepastāv nekāda tieša vai netieša saikne starp mehānismu (iemaksāšanas vai līdzekļu piešķiršanas operācijām) un valsts līdzekļiem, pat ar *Caisse des dépôts et consignations* iesaisti. Būtībā *Caisse des dépôts et consignations* loma ir pilnībā pārskatāma. Nevienā brīdī *Caisse des dépôts et consignations* nav ne vismazākās kompetences, lai noteiktu summu apmēru vai iekasēto un pārdalīto summu galamērķi. Šīs summas tiek ieskaitītas atsevišķā kontā un nekādā veidā netiek jauktas ar līdzekļiem, kuri ir *Caisse des dépôts et consignations* pārvaldībā. *Caisse des dépôts et consignations* iesaiste nodrošina ērtus un pārredzamus darījumus starp iemaksu veicējiem un kompensācijas saņēmējiem.

Komentāri par ieinteresēto personu piezīmēm

(90) 2008. gada 31. janvārī Francija iesniedza savus komentārus par ieinteresēto personu piezīmēm. Tā atgādina, ka elektroenerģijas biržas cenas nav uzskatāmas par atsaucenes cenām. Elektroenerģijas cena Francijas biržās faktiski atspoguļojot elektroenerģijas ražošanas izmaksas Vācijā neatkarīgi no tā, vai šī elektroenerģija tiek vai netiek piegādāta Francijā. Šajā ziņā tā norāda, ka ne visi elektroenerģijas biržu darījumu apjomi tiek piegādāti – faktiski tiek piegādāti aptuveni 10 % no *Powernext* nākotnes tirgus darījumu apjomiem. Francija papildus norāda, ka elektroenerģijas biržas cenas neatspoguļo galalietotāju spēkā esošo līgumu cenu.

(91) Francija apgalvo, ka saskaņā ar atgriešanās tarifa kompensācijas mehānismu pārmērīga kompensācija nav iespējama. Tā atgādina, ka sistēma tika pieņemta pēc plašām apspriedēm ar visām ieinteresētajām personām, rūpējoties par to, lai maksimāli ierobežotu tās nepamatotu un ļaunprātīgu izmantošanu, un to uzrauga CRE. Tās darbība ir šāda: ikviens piegādātājs, kurš apgādā galalietotāju, piemērojot atgriešanās tarifu, var saņemt kompensāciju. Kompensāciju aprēķina kā starpību starp tā ieņēmumiem no atgriešanās tarifa (EUR/MWh) un tā sagādes izmaksām. Pēdējās ierobežo teorētiski sagādes izmaksu griesti, kas noteikti, pamatojoties uz elektroenerģijas biržas cenām (lielos vilcienos runa ir par dažādu elektroenerģijas biržu cenu vidējo svērtu lielumu). Sagādes izmaksu griestu maksimālais apjoms attiecībā uz N gadu ir skaidri zināms tikai šā N gada beigās. Ir grūti izveidot stratēģiju, kas patiešām veicinātu pārmērīgu kompensēšanu. Pieņemot, ka kādam operatoram izdodas izstrādāt šādu stratēģiju, to sodītu CRE, kas ir par šīs sistēmas piemērošanu atbildīgā iestāde.

(92) Francijas iestādes uzskata, ka, ja Komisija nonāktu pie secinājuma, ka standarta tarifi un atgriešanās tarifs ir atbalsts, kuru tās apstrīd, tas būtu jāuzskata par saderīgu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu, to skatot kopā ar Direktīvas 2003/54/EK 3. panta 2. punktu. Tāpat Francijas iestādes norāda, ka šie tarifi būtu jāuzskata par atbalstu, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punktu tādēļ, ka tie novērs tirgus nepilnības. Katrā ziņā standarta tarifi būtu jā kvalificē kā esošs atbalsts, jo tie ieviesti pirms elektroenerģijas tirgus liberalizācijas. Visbeidzot, ja Komisija atteiktos uzskatīt standarta tarifus par esošu atbalstu, Francija iestādes norāda, ka tām būtu pamats atsaukties uz tiesiskās palā vības un tiesiskās drošības principiem.

Komentāri par procedūras paplašināšanu

(93) Francijas iestādes patur spēkā analīzi, kuru tās iesniedza, atbildot uz lēmumu par procedūras uzsākšanu. Attiecībā uz priekšrocības esību tās norāda, ka, pat pieņemot, ka elektroenerģijas biržas cenas varētu uzskatīt par atbilstošu atsauci, pretēji laikposmam no 2004. līdz 2007. gadam, 2009. gadā tirgus cenas bija tādā pašā līmenī kā atgriešanās tarifs.

(94) Attiecībā uz selektivitāti tās norāda, ka atgriešanās tarifs ir vērst uz to, lai novērstu spekulācijas starp regulēto sistēmu un tirgus cenām. Atgriešanās tarifs nekādā veidā nav selektīvs, tas ir vispārējs pasākums – tirgus dalībniekiem tas ir jāņem vērā, izdarot savu elektroenerģijas piegādes piedāvājuma izvēli. Šajā ziņā Francijas iestādes atgādina, ka Tiesa uzskata, ka valsts pasākums, kas ir vienādi labvēlīgs visiem valsts teritorijā esošiem uzņēmumiem, nevar būt valsts atbalsts. Francija papildus norāda, ka dažādās atgriešanās tarifa tarifkācijas balstās uz objektīviem un tehniskiem kritērijiem, kas turklāt ir tādi paši kā kritēriji, kas attiecas uz standarta tarifiem.

(95) Francija uzskata, ka selektivitāte ir jāanalizē, ņemot vērā visu nosacījumu kopumu, ko tirgus piedāvā visiem uzņēmumiem. Selektivitāti var konstatēt tikai tad, ja izvērtējamā sistēma sniedz izšķirošu priekšrocību konkrētai tirgus dalībnieku kategorijai, kaitējot citām kategorijām. Taču šajā gadījumā tas tā nav. Tas, ka citi uzņēmumi vispār nav pieteikušies izmantot atgriešanās tarifu, nozīmē, ka tiem bija pieejami izdevīgāki apgādes nosacījumi par tirgus cenām. Tie nekādā gadījumā neatrodas neizdevīgākā stāvoklī tāpēc vien, ka šāda sistēma pastāv. Selektivitāti var analizēt, ņemot vērā vienīgi attiecīgo uzņēmumu veidu – katrs nosaka savu stratēģiju, kā, atkarībā no tā specifiskas, labāk izmantot iespējas, kas tiek piedāvātas apgādes izmaksu ziņā. Taču ir jākonstatē, ka atgriešanās tarifam pieteicās visas iespējamās uzņēmumu kategorijas. Nebija nevienas kategorijas, kas būtu izslēgta.

⁽¹⁾ 2001. gada 13. marta spriedums, *Recueil*, 2001., I-02099. lpp.

- (96) Saistībā ar valsts līdzekļu esību un izmantošanu Francija, atbildot uz lēmuma par procedūras paplašināšanu 77. punktu, norāda, ka privātajai grupai *GDF Suez*, kuras rīcībā ir 3 000 MW upju hidroelektroenerģijas par konkurētspējīgu cenu (apmēram EUR 30/MWh, ieskaitot valsts nodevu), kompensācija netika izmaksāta. Turklāt kā *EDF*, tā *GDF Suez*, pat ja šiem uzņēmumiem nav vienāda statusa, tiek piemēroti vienādi nosacījumi attiecībā uz atgriešanās tarifa sistēmas finansēšanu. Tādējādi Francijas iestādes noraida, ka tāpēc, ka *EDF* piedalās sistēmas finansēšanā, būtu iesaistīti valsts līdzekļi.
- (97) Saistībā ar ietekmi uz tirdzniecību un konkurenci Francijas iestādes atgādina, ka Komisijai būtu jāsniedz pierādījumi par to, ka konkurence patiešām ir ietekmēta, vērtējot uzņēmumus, kas atrodas juridiski un faktiski līdzvērtīgā situācijā. Katrā ziņā atgriešanās tarifs negroza agrāko faktisko situāciju, proti, ka uzņēmumi, kas darbojas Francijas tirgū, varēja gūt labumu no Francijas elektroenerģijas ražošanas parka konkurētspējas, īpaši attiecībā uz kodolenerģētiku.
- VI. PASĀKUMU NOVĒRTĒJUMS – VALSTS ATBALSTA ESĪBA**
- (98) LESD 107. panta 1. punktā ir noteikts, ka, “ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm”.
- (99) LESD 107. panta 1. punkta izpratnē valsts atbalsts pastāv, ja kāds pasākums rada priekšrocību konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ja šis pasākums ir selektīvs, ja tas tiek finansēts no valsts līdzekļiem un ja tas ietekmē vai draud ietekmēt konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (100) Komisija LESD 107. panta 1. punkta izpratnē vērtēja valsts atbalsta elementa esību par labu lietotājiem, kas nav mājsaimniecību lietotāji un kas izmanto vienu no abām tarifu sistēmām, uz kurām attiecas šī procedūra. Turklāt attiecībā uz standarta tarifiem Komisija veica pārbaudi tikai par laikposmu pēc 2004. gada 1. jūlija, elektroenerģijas tirgus liberalizācijas dienas. Tieši šajā datumā, piemērojot Direktīvu 2003/54/EK, visi lietotāji, kas nav mājsaimniecības, kļuva tiesīgie lietotāji. Iepriekš tikai neliela daļa uzņēmumu bija tiesīgi.
- (101) Lai atbalsta pasākumu uzskatītu par selektīvu, ievērojot LESD 107. panta 1. punktu, tam ir jādod priekšroka konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, kas to atšķir no vispārējiem pasākumiem, kuri piemērojami visās tautsaimniecības nozarēs.
- (102) Komisija uzskata, ka tas, ka standarta un atgriešanās tarifi principā ir piemērojami visiem elektroenerģijas lietotājiem uzņēmumiem, neļauj secināt, ka šie pasākumi ir vispārēji pasākumi. Lai tos kvalificētu par vispārējiem pasākumiem, attiecīgie pasākumi būtu jāpiemēro visiem uzņēmumiem, nevis tikai tiem uzņēmumiem, kas patērē elektroenerģiju, no kuriem daži var dot priekšroku šāda veida patēriņam salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kuri izmanto citus enerģijas avotus.
- (103) Attiecīgie tarifu pasākumi ir selektīvi, jo tie dod priekšroku elektroenerģijas lietotājiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar uzņēmumiem, kuri izmanto tādus fosilos energoresursus kā ogles, naftas produkti un to atvasinājumi vai zināmā mērā gāze neatkarīgi no tā, ka arī gāzes cenas tiek regulētas. Turklāt šādi tarifu pasākumi *de facto* dod priekšroku uzņēmumiem ar lielāku elektroenerģijas patēriņu, jo gūtā priekšrocība neizbēgami palielinās līdz ar elektroenerģijas patēriņa līmeni.
- (104) Turklāt selektivitāte pastāv arī starp elektroenerģijas lietotājiem uzņēmumiem, pamatojoties uz ieviestajiem noteikumiem, kuros definētas uzņēmumu kategorijas, kas var vai nevar izmantot regulētos tarifus. Tiesību izmantošanas neatgriezeniskums starp tirgus tarifiem un regulētajiem tarifiem, kas paredzēts 2005. gada 13. jūlija Likuma Nr. 2005-781 66. pantā, ietver acīmredzamu selektivitātes elementu – uzņēmumi, kuri izvēlējas pāriet uz tirgus tarifu, vairs nevar izmantot standarta tarifus. Turklāt kritēriju piemērošanai, kas ietver termiņus, līdz kuriem bija jāizdara izvēle izmantot savas tiesības, vai termiņus, līdz kuriem bija jāiesniedz pieteikumi attiecībā uz apgādi, izmantojot kādu tarifu sistēmu, ir papildu sekas, ka vieni uzņēmumi gūst labumu no šiem tarifiem, bet citiem uzņēmumiem tie nav pieejami.
- (105) Ievērojot iepriekš minēto, Komisija secina, ka dzeltenie un zaļie standarta tarifi un atgriešanās tarifi ir selektīvi, ņemot vērā LESD 107. panta 1. punktu, jo tos piemēro vienīgi elektroenerģijas lietotājiem uzņēmumiem, neraugoties uz to, ka tos piemēro lielam skaitam uzņēmumu, kas apsaimnieko vairāk nekā 400 000 elektroenerģijas objektu Francijā. Nedz saņēmēju uzņēmumu lielais skaits, nedz nozaru daudzveidība, kurās darbojas šie uzņēmumi, neļauj uzskatīt valsts pasākumu par vispārēju pasākumu.
- (106) Tas, ka tarifi ir piemērojami ļoti plašos tautsaimniecības nozaru slāņos, kur tos izmantoja un izmanto, ir jāvērtē, izskatot tarifu saderību ar iekšējo tirgu, nevis to selektivitātes novērtēšanas stadijā.

Selektivitāte

- (101) Lai atbalsta pasākumu uzskatītu par selektīvu, ievērojot LESD 107. panta 1. punktu, tam ir jādod priekšroka konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, kas to atšķir no vispārējiem pasākumiem, kuri piemērojami visās tautsaimniecības nozarēs.

Ekonomiska priekšrocība

- (107) Ņemot vērā LESD 107. panta 1. punktu, priekšrocība pastāv, ja valsts pasākums ļauj uzņēmumam nesegt izmaksas, kuras parasti tam būtu jāsedz, ja pasākuma

nebūtu. Minēto pantu var attiecināt uz elektroenerģijas piegādi ar labvēlīgākiem nosacījumiem, kas izriet no valsts tiesību aktiem, jo ir skaidrs, ka ar elektroapgādi saistītais maksājums pieder pie kārtējām izmaksām, kas uzņēmumam ir jāsedz. Tātad ir jāanalizē, vai attiecīgie pasākumi izraisa šo izmaksu samazināšanu.

Salīdzinājums ar tirgus atsauces cenām

- (108) Komisija analizēja, vai standarta un atgriešanās tarifi ļāva to izmantotājiem iegādāties elektroenerģiju par labvēlīgāku cenu nekā tad, ja to nebūtu bijis, t. i., par tirgus cenām. Kā to šķiet apstiprinām 2008. gada 22. decembra ministrijas rīkojums, brīvajā tirgū piegādātās elektroenerģijas cenai lielam vai vidēja lieluma objektam, nepastāvot atgriešanās tarifam, lielā mērā būtu jāatbilst vairumtirgus nākotnes darījumu pamatlīgumu un maksimumstundu līgumu cenu kombinācijai, kura atkarīga no attiecīgā objekta patēriņa profila.
- (109) Attiecībā uz standarta tarifiem no 2006. gada tika veikti regulāri pielāgojumi, kas atspoguļoti 1. tabulā. No 2004. gada janvāra līdz 2012. gada janvārim dzeltenie standarta tarifi palielinājās par 21 % un zaļie tarifi – par 23,8 %. Tomēr šie pieaugumi neļāva nodrošināt, ka standarta tarifu “piegādes” daļa segtu ražošanas izmaksas. No 2. tabulas datu salīdzinājuma ar tirgus cenām, kas aprakstītas 43.–45. apsvērumā, izriet, ka no 2004. gada dzelteno un zaļo standarta tarifu “piegādes” daļa sistemātiski bija vismaz par 25 % zemāka nekā tirgus cenas.
- (110) Attiecībā uz dzeltenajiem un zaļajiem atgriešanās tarifiem to piemērošanas laikposmā no 2007. gada līdz 2011. gadam tie palielinājās attiecīgi par 13 % un par 16 %. Zaļo atgriešanās tarifu piegādes daļas pārbaude, ņemot vērā atsauces tirgus cenu, liecina, ka pastāv priekšrocība vismaz 9 % apmērā par katru izvērtētā laikposma gadu. Dzeltenu atgriešanās tarifu salīdzinājums ar nākotnes darījumu pamata piegādes cenām liecina par ikgadēju priekšrocību, kas tomēr nav sistemātiska. Vidēji šie tarifi attiecīgajā laikposmā bija par 13 % zemāki nekā tirgus cenas. Turklāt dzeltenie tarifi attiecas uz vidējiem uzņēmumiem, kuriem var būt lielāks patēriņš maksimumstundās, ko uz pamatlīgumiem balstīts salīdzinājums pienācīgi neņem vērā.
- (111) No tā izriet, ka sistemātiski katru gadu standarta tarifu un zaļo atgriešanās tarifu, kā arī vidējā vērtībā dzeltenu atgriešanās tarifu piemērošanas laikposmā šo tarifu piemērošana radīja ekonomisku priekšrocību saņēmējiem uzņēmumiem, kuru tie nebūtu varējuši gūt saskaņā ar tirgus nosacījumiem.

Regulatora (CRE) un administratīvās tiesas (Conseil d'Etat) situācijas novērtējums

- (112) Salīdzinājuma ar tirgus cenām rezultāti, kas liecina par ekonomiskas priekšrocības esību, ir apstiprināti CRE atzinumā par 2006. gada 10. augusta rīkojuma projektu par elektroenerģijas cenām. Šajā atzinumā CRE norādīja, ka standarta tarifu “piegādes” daļa ne vienmēr atspoguļo reālās piegādes izmaksas, un ka attiecībā uz atsevišķiem klientiem, kuri izmanto zaļos un dzeltenos tarifus, tā ir bijusi ļoti maza vai pat negatīva⁽¹⁾.
- (113) Tāpat CRE savā 2009. gada 23. jūlija atzinumā par dekrēta projektu attiecībā uz elektroenerģijas pārdošanas regulētajiem tarifiem norāda, ka tas, ka pārdošanas regulētajos tarifos nav ņemts vērā TURPE, līdz šim mehāniski bija izraisījis tarifu “slazdu” rašanos, proti, situāciju, kad tarifa ražošanas daļa, kas iegūta, atskaitot no šiem integrētajiem tarifiem spēkā esošo TURPE un tirdzniecības izmaksas, ir būtiski zemāka par ražošanas daļu, kas ļautu segt ražošanas izmaksas.
- (114) Tādējādi CRE savā 2009. gada 10. augusta atzinumā par elektroenerģijas tarifiem norāda, ka, izmantojot no 2008. gada spēkā esošos tarifus, 222 000 objekti, no kuriem viena daļa izmantoja dzeltenos vai zaļos tarifus, ar patēriņu 2 200 GWh, ir iekļuvuši “dziļā” tarifu slazdā, t. i., ar lēsto “piegādes” daļu, kura ir zem EUR 20/MWh. Attiecībā uz objektiem ar patēriņu vasaras periodā, kuri visi izmanto dzeltenos un zaļos tarifus, 22 000 objektu (ar patēriņu 1 200 GWh) atrodas dziļā tarifu slazdā, un 7 500 objektu piegādes daļa ir negatīva.
- (115) 2009. gada augusta tarifu izmaiņas ļāva samazināt dziļos tarifu slazdus par 82 % attiecībā uz objektu skaitu un apjomu, bet 1 500 objekti joprojām atradās dziļā slazdā. 2010. gada augusta tarifu izmaiņas gandrīz pilnībā ļāva novērst dziļos slazdus – tie skar vairs tikai 300 objektus.
- (116) CRE aprēķini liecina par ļoti nozīmīgas konkurences priekšrocības esību uzņēmumiem, kuri izmanto atslēgšanas tarifus vai vasaras patēriņa tarifus. Visi objekti, kas izmanto dzeltenos un zaļos tarifus un kuru “piegādes” daļa ir zem EUR 20/MWh, acimredzami nevarētu izmantot līdzvērtīgu tarifu parastos tirgus apstākļos. Tas vēl jo vairāk pierāda, ka standarta tarifi var radīt priekšrocības lielam skaitam uzņēmumu.
- (117) Conseil d'Etat pēc Poweo iesniegtā prasības pieteikuma par 2008. gada 12. augusta rīkojuma par elektroenerģijas cenām atcelšanu ar savu 2010. gada 1. jūlija nolēmumu

⁽¹⁾ Enerģētikas regulēšanas komisijas 2006. gada 9. augusta Atzinums par rīkojuma projektu attiecībā uz elektroenerģijas pārdošanas cenām, 2.2. sadaļa, 2. punkts. <http://www.cre.fr/imgAdmin/1161595981902.pdf>

atzina, ka dzeltenie un zaļie tarifi, kas izriet no 2007. gada 13. augusta rīkojuma, bija nepietiekami, lai segtu EDF kopējās vidējās izmaksas, un uzdeva atbildīgajiem ministriem pieņemt jaunu rīkojumu.

- (118) Savukārt Francijas iestādes norāda, ka iespējamā atšķirība starp elektroenerģijas pārdošanas regulētajiem tarifiem un cenām elektroenerģijas biržās, jo īpaši *Powernext*, bija nepārprotami cikliska. No CRE atkārtotajiem atzinumiem par regulētajiem tarifiem attiecībā uz gadiem pēc Komisijas uzsāktās procedūras izriet, ka tas tā nebija.
- (119) Francija papildus norāda, ka atsauce uz elektroenerģijas biržas cenām nav atbilstoša, jo lielākā daļa elektroenerģijas, ko iegādājas uzņēmumi, tiek pirkti ārpusbiržas tirgos, un *Powernext* novērotās cenas nav balstītas uz ekonomikas pamatfaktoriem, kas nosaka faktiskos darījumus starp pircējiem un elektroenerģijas ražotājiem. Turpretī Komisija uzskata, ka *Powernext* elektroenerģijas cenas kalpo par pamatu piegādātāju tirgus cenu piedāvājumu izstrādāšanai.

Norādes, kas izriet no klientu izvēles tirgū

- (120) Ir būtiski, ka lielākā daļa tiesīgo lietotāju izvēlējās saglabāt standarta tarifus vai izmantot zaļos un dzeltenos atgriešanās tarifus. Tā CRE norādīja, ka 2011. gada 30. jūnijā, atgriešanās tarifa izzišanas dienā, no visiem 4 907 000 objektiem, kas nav mājsaimniecības, 4 202 000 objekti tika apgādāti saskaņā ar standarta tarifiem un 7 220 objekti – saskaņā ar atgriešanās tarifu. Gada patēriņa ziņā standarta tarifu daļa bija 161 TWh (t. i., 54,6 % objektu, kas nav mājsaimniecības) un atgriešanās tarifam – 75 TWh (25,4%). Tādējādi četrus gadus pēc visa tirgus atvēršanas konkurencei brīvo tarifu piedāvājumu tirgus daļa sasniedza tikai 20 %.
- (121) Šo analīzi apstiprina skaitļi, kurus snieguši alternatīvie operatori, kas nosūtīja savas piezīmes. Tā *Electrabel* norādīja, ka 90,4 % tā klientu, kas iepriekš tika apgādāti, piemērojot tirgus tarifu, bija izvēlējušies izmantot atgriešanās tarifu. *Electrabel* apgalvo, ka visā atgriešanās tarifa piemērošanas laikposmā klienta ieguvums sasniedza vidēji EUR 11 par MWh. *Poweo* norāda, ka 2007. gadā attiecībā uz lietotāju, kas izmanto dzelteno tarifu, tas cieta zaudējumus vidēji EUR 33–34/MWh apmērā un vidēji EUR 26,6/MWh apmērā attiecībā uz lietotāju, kas izmanto zaļo tarifu, ņemot vērā iepirkuma un tirdzniecības izmaksas.
- (122) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka attiecībā uz lietotāju kategorijām, kuri izmanto standarta tarifus un zaļos un dzeltenos atgriešanās tarifus, pastāv ekonomiska priekšrocība.

Attiecināmība uz valsti un valsts līdzekļu izmantošana

- (123) Piemērojot LESD 107. panta 1. punktu, ir jānosaka, vai attiecīgie pasākumi ietver valsts līdzekļu izmantošanu par labu atbalsta saņēmējiem un, īpaši saistībā ar valsts uzņēmumu līdzekļiem, vai tas notiek saskaņā ar valsts pieņemtiem lēmumiem vai lēmumiem, kas attiecināmi uz valsti.
- (124) Šajā gadījumā attiecināmība uz valsti ir acīmredzama, jo gan standarta tarifu, gan atgriešanās tarifu mehānisms ir ieviests, izmantojot normatīvos aktus, kurus ir pieņēmusi Francijas valsts. Turklāt tarifu līmenis attiecībā uz katru tarifu kategoriju ir noteikts ar ministrijas rīkojumu. Tātad šie lēmumi ir valsts lēmumi, ko uzņēmumi, kuriem tie ir jāpilda, nevar ietekmēt.

Par standarta tarifiem

- (125) Standarta tarifus finansē no uzņēmuma EDF un vietējo sadales uzņēmumu līdzekļiem, kuri elektroenerģiju saviem lietotājiem pārdod par zemāku cenu nekā tā būtu brīva tirgus gadījumā. Ir jāanalizē, vai šo uzņēmumu līdzekļus var kvalificēt kā valsts līdzekļus.
- (126) Valstij pieder lielākā daļa uzņēmuma EDF kapitāla. 2010. gada 31. decembrī tai piederēja 84,48 %. Tātad valsts kontrolē EDF. Runa ir par valsts uzņēmumu, un tātad tā līdzekļi ir valsts līdzekļi. Ja lietotāju, kurš izmanto šo tarifu, apgādā EDF, valsts normatīvie lēmumi nosaka, ka EDF elektroenerģija ir jāpiegādā par cenu, kas ir zemāka nekā tirgus cena, tādējādi izmantojot valsts kontrolē esošos EDF līdzekļus.
- (127) Neapstrīdētie fakti, kas ietverti lēmumā par procedūras uzsākšanu, liecina, ka darbojas 168 vietējie sadales uzņēmumi. 144 no tiem ir pašvaldību uzņēmumi vai jaukta kapitāla sabiedrības. Pašvaldību uzņēmumi ir publiskas struktūras, ko pilnībā kontrolē vietējās pašvaldības (piemēram, municipalitātes). Jaukta kapitāla sabiedrības ir akciju sabiedrības, kurās lielākās kapitāla daļu turētājas ir valsts pārvaldes iestādes, un tātad to līdzekļi ir valsts līdzekļi. Tātad šos vietējās sadales uzņēmumus tieši kontrolē valsts. Viens no vietējiem sadales uzņēmumiem ir EPIC (rūpnieciska un komerciāla rakstura publiska struktūra). EPIC ir publiskas struktūras, kuras pilnībā ir valsts īpašumā, un tādējādi to līdzekļi ir valsts līdzekļi.
- (128) Citi vietējie sadales uzņēmumi, piemēram, *Electricité de Strasbourg*, ir akciju sabiedrības, kuru lielākā daļa pieder kopīgi EDF un/vai pašvaldību iestādēm. Tātad šīs sabiedrības arī kontrolē valsts.
- (129) Visbeidzot, nelielai daļai vietējo sadales uzņēmumu (20 no 168) ir kooperatīvu vai elektroenerģijas kolektīvo interešu lauksaimniecības sabiedrību (*société d'intérêt collectif agricole d'électricité*) struktūra, un ir grūtāk noteikt, vai tos kontrolē valsts.

- (130) Ņemot vērā, ka uzņēmums EDF piegādā lielāko daudzumu (apmēram 95 %) no elektroenerģijas kopējā apjoma, uz kuru attiecas standarta tarifi, un ka ļoti būtisku citu piegādātāju daļu kontrolē valsts, Komisija uzskata, ka var secināt, ka gandrīz visas attiecīgās summas ir valsts līdzekļi.
- (131) Vietējie sadales uzņēmumi elektroenerģiju, kuru tie piegādā par standarta tarifiem, visbiežāk iegādājas no EDF, izmantojot sistēmu, kuru reglamentē valsts un kuru dēvē par “elektroenerģijas pārdošanas tarifu nenaacionalizētajiem sadales uzņēmumiem” sistēmu. Izmantojot šo sistēmu, EDF ir uzlikts par pienākumu piegādāt vietējiem sadales uzņēmumiem elektroenerģijas daudzumu, kas tiem ir vajadzīgs, lai izpildītu savas piegādes saistības saskaņā ar standarta tarifu sistēmu par cenu, kas ļauj tiem pārdot elektroenerģiju par standarta tarifu bez zaudējumiem. Tātad šo uzņēmumu piedāvātie tarifi tiek finansēti no EDF līdzekļiem. Komisija uzskata, ka *in fine* visi līdzekļi, kas iesaistīti standarta tarifu sistēmā, ir valsts uzņēmumu līdzekļi.
- (132) Komisija nepiekrīt Francijas iestāžu viedoklim, ka atgriešanās tarifi neietvēra nekādu budžeta vai nodokļu līdzekļu izmantošanu un nekavēja EDF sasniegt pozitīvus rezultātus, nedz arī tam, ka standarta tarifi un atgriešanās tarifi (kas tieši pamatojas uz standarta tarifiem), kuri atspoguļo elektroenerģijas tirgus pamatprincipus un EDF ražošanas parka izmaksas, ir pareizais elektroenerģijas pārdošanas cenas līmenis un tāpēc tos nevar uzskatīt par tādiem, kas rada peļņas zaudējumu EDF. Ir acīmredzams, ka bez standarta tarifiem cenas, kuras EDF piemērotu lietotājiem, kas izmanto šos tarifus, tuvinātos augstākām cenām, kādas novērotas tirgos kopš 2004. gada, līdz ar to EDF un vietējo sadales uzņēmumu peļņas zaudējums nozīmē Francijas valsts vai valsts iestāžu, kuras tos kontrolē, peļņas zaudējumu.
- (133) Tātad standarta tarifi tiek finansēti no valsts līdzekļiem un ir attiecināmi uz valsti.
- Par atgriešanās tarifiem*
- (134) Atgriešanās tarifi tiek finansēti no divu valsts noteiktu iemaksu ieņēmumiem, kā izklāstīts 35. un 36. apsvērumā.
- (135) Piemērojot Komisijas parasto praksi⁽¹⁾, kas ņem vērā Tiesas judikatūru šajā jautājumā⁽²⁾, ieņēmumi no šāda veida iemaksām ir valsts līdzekļi, ja ir izpildīti trīs turpmāk minētie kumulatīvie nosacījumi:
- a) iemaksām ir jābūt valsts noteiktām; tā tas ir šajā gadījumā, jo abas iemaksas ir noteiktas ar Likumu Nr. 2000-108;
- b) ieņēmumi no iemaksām ir jāiemaksā valsts izraudzītā iestādē, kas šajā gadījumā ir *Caisse des dépôts et consignations*;
- c) ieņēmumi no iemaksām ir jāizmanto konkrētu uzņēmumu labā saskaņā ar valsts pieņemtiem noteikumiem; tā ir arī šajā gadījumā, jo ieņēmumus no iemaksām izmanto, piemērojot Likumu Nr. 2000-108, lai tos *in fine* izmantotu lietotāju kategorijas, kuras definējusi valsts, pasākumā, kuru arī ir noteikusi valsts.
- (136) Saskaņā ar judikatūru lietā *Preussen Elektra*, uz kuru norāda Francijas iestādes, Komisijai savā lēmumu pieņemšanas praksē attiecībā uz elektroenerģijas tarifiem ir bijis jāpārbauda iemaksu esība par summām, kuras noteikusi un uzlikusi valsts, finansējot šo tarifu ieviešanu. Atkarībā no tā, vai pastāv valsts kontroles iestāde, caur kuru līdzekļi tiek pārskaitīti, Komisija dažos gadījumos varēja secināt, ka pastāv valsts līdzekļi LESD 107. panta 1. punkta izpratnē⁽³⁾ vai, tieši otrādi, ka šādi līdzekļi nepastāv, pamatojoties tieši uz to, ka attiecīgās summas netiek pārskaitītas caur valsts izveidotu vai pārvaldītu fondu⁽⁴⁾.
- (137) Šajā gadījumā Komisija, ņemot vērā savu iepriekšējo praksi, gluži pretēji uzskata, ka atgriešanās tarifa darbības mehānisms, attiecībā uz kuru noteikumus ir ieviesusi valsts, ir cieši saistīts ar valsts līdzekļu izmantošanu. Elektroenerģijas sabiedrisko pakalpojumu iemaksu principā var pielīdzināt nodoklim, kuru noteikusi valsts, veicot pārskaitījumus ar publiskas iestādes *Caisse des dépôts et consignations* starpniecību, un tos kontrolē regulators.
- (138) Tātad atgriešanās tarifi ir finansēti no valsts līdzekļiem.
- Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm*
- (139) Standarta tarifi un atgriešanās tarifi veido atbalsta shēmas, kas piemērojamas visās Francijas tautsaimniecības nozarēs, ar nosacījumu, ka tajās tiek patērēta elektroenerģija.

⁽¹⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu par valsts atbalstu N 161/04 – Balasta izmaksas Portugālē (OV C 250, 8.10.2005., 9. lpp.) vai jaunāku Komisijas lēmumu lietā C 24/09 (ex N 446/08), Valsts atbalsts energoietilpīgiem uzņēmumiem saskaņā ar Austrijas Zaļās elektroenerģijas aktu (OV L 235, 10.9.2011., 42. lpp.).

⁽²⁾ Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija (*Recueil*, 709. lpp.) un 1977. gada 22. marta spriedums lietā 78/76 *Steinike* / Vācijas Federatīvā Republika (*Recueil*, 595. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2002. gada 15. janvāra Lēmumi Nr. N 826/01, Īrija – *Alternative Energy Requirements I to IV* un Nr. N 553/01, *Renewable Energy* (OV C 59, 6.3.2002.).

⁽⁴⁾ 2002. gada 27. februāra lēmums lietā N 661/99, Apvienotā Karaliste – *Competitive Transition Charge* (OV C 45, 19.2.2002.). Papildizmaksas, kuras izriet no pienākuma iepirkt elektroenerģiju, kas ražota no atjaunojamajiem energoresursiem, tika finansētas no iemaksas, kas saukta par “Competitive Transition Charge” un kuru maksāja lietotāji proporcionāli savam patēriņam, un kuras apmēru papildizmaksu līmenī bija noteicis valsts regulators, bez valsts iestādes, kas izraudzīta summu pārvaldībai (OV C 113, 14.5.2002.).

Tūkstošiem uzņēmumu, kas izmanto šos tarifus rūpniecības un pakalpojumu nozarēs Francijā, darbojas tirgos, kas ir pilnībā atvērti konkurencei iekšējā tirgus ietvaros, uz kuru neattiecas ekskluzīvas tiesības vai tirdzniecības ierobežojumi starp dalībvalstīm.

- (140) Komisija, kā jau uzsvērts tās lēmumā par procedūras uzsākšanu un lēmumā par procedūras paplašināšanu, uzskata, ka attiecīgo atbalsta shēmu ietekme uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm ir acīmredzama, jo uzņēmējdarbības veidos, kuros ir iesaistīti lietotāji, kas izmanto standarta tarifus un atgriešanās tarifus, notiek tirdzniecība starp dalībvalstīm.

Secinājums par valsts atbalsta esību

- (141) Komisija secina, ka dzeltenie un zaļie standarta tarifi un dzeltenie un zaļie atgriešanās tarifi ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas sniegts uzņēmējiem, kas tos izmanto.

VII. JAUNA ATBALSTA LIKUMĪBA UN KVALIFIKĀCIJA

- (142) Neviens no abām tarifu sistēmām, uz kurām attiecas šī procedūra, pirms to īstenošanas netika paziņota Komisijai LESD 108. panta 3. punkta izpratnē.
- (143) Lai gan regulētie standarta tarifi bija ieviesti 1945. gadā – tātad pirms EK līguma –, tajā pašā laikā, kad nodibināja EDF, un tika piemēroti visu laiku, kamēr Francijā pastāvēja elektroenerģijas monopols, tie tomēr ir jauns atbalsts, nevis esošs atbalsts, kas ieviests pirms Līgumiem. Konkrētie lēmumi, ar kuriem grozīja standarta tarifu līmeni gan absolūtā, gan relatīvā izteiksmē salīdzinājumā ar citiem tarifiem, tika pieņemti periodiski reizi gadā. Turklāt ikgadējo lēmumu pieņemšanā par tarifu līmeņa noteikšanu ir zināma rīcības brīvība, un tie netiek pieņemti, piemērojot pirms EK līguma pieņemtus noteikumus. Lai gan vispārējie regulēto tarifu noteikšanas principi, kas izklāstīti 21. apsvērumā, tika pasludināti normatīvajos tiesību aktos par piemērošanu, kas katrā ziņā bija pieņemti vēlāk nekā EK līgums, 112.–114. apsvērumā minētie CRE secīgie atzinumi liecina, ka ikgadējie lēmumi par tarifu līmeņa noteikšanu ne vienmēr atbilda elektroenerģijas piegādes izmaksu segšanas loģikai.

- (144) Abas tarifu sistēmas, uz kurām attiecas šī procedūra, ir īstenotas bez iepriekšējas paziņošanas, līdz ar to tās ir nelikumīgas.

VIII. PASĀKUMU NOVĒRTĒJUMS – ATBALSTA SADE RĪBA

- (145) Kā Komisija secināja savā lēmumā par procedūras uzsākšanu, LESD 107. panta 2. punkts un 3. punkta a), b) un d) apakšpunkts šajā gadījumā nav piemērojams.

- (146) Tāpat Komisija turpina uzskatīt, ka LESD 106. panta 2. punktu par vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem nevar piemērot, pretēji tam, ko apgalvo dažas ieinteresētās personas. Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvas 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu⁽¹⁾ 3. panta 2. punkts ierobežo iespējamās vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus vienīgi attiecībā uz uzņēmumiem, kas darbojas elektroenerģijas nozarē. Šajā gadījumā atbalsta saņēmēji nav uzņēmumi, kas darbojas elektroenerģijas nozarē, bet gan uzņēmumi elektroenerģijas lietotāji, kas nekādā ziņā nesniedz vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu.

- (147) Vienīgais attiecīgā atbalsta saderības ar iekšējo tirgu pamats varētu būt LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, kurā paredzēts: "Turpmāk norādīto var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu: (...) atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm (...)".

- (148) Komisija savā lēmumā par procedūras uzsākšanu un lēmumā par procedūras paplašināšanu norādīja, ka attiecīgo atbalstu nevar atļaut, ņemot vērā pamatnostādnes un norādes, kurās skaidrota LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošana. Faktiski atbalsta pasākumi, kas izvērtēti šajā procedūrā, attiecas uz Komisijas iepriekšējā praksē nepieredzētām regulēto tarifu sistēmām. Tos piemēro tūkstošiem uzņēmumu un tie ir pielīdzināmi atbalsta shēmām, kuru apmērs nav salīdzināms ar atbalsta shēmām, ko regulē noteikumi, kas izriet no Komisijas iepriekšējās individuālās lēmumu pieņemšanas prakses vai kas ir konsolidēti īpašos instrumentos vai norādēs. Taču jomās, kas nav ietvertas dažādos sīki izstrādātos instrumentos, kuri regulē atbalsta saderības novērtēšanu, nevar izslēgt, ka atbalsts varētu atbilst LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nosacījumiem.

- (149) Šādos apstākļos, ņemot vērā arī saistības, ko Francija ir uzņēmusies attiecībā uz šo procedūru, ir jāpārbauda, vai valsts atbalsts, uz kuru attiecas šī procedūra, veicina kopīgu interešu mērķa sasniegšanu, vai tas ir nepieciešams, lai novērstu tirgus nepilnības, vai atbilstoši šim nolūkam tas ir samērīgs un vai tam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.

⁽¹⁾ OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp. Direktīvas 3. panta 2. punktā noteikts: "Pilnībā ievērojot attiecīgos Līguma noteikumus, jo īpaši tā 86. pantu, dalībvalstis uzņēmumiem, kas darbojas elektroenerģijas nozarē, var vispārējās ekonomikas interesēs piemērot sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz drošumu, tostarp piegādes drošumu, piegādes regularitāti, kvalitāti un cenu, kā arī uz vides aizsardzību, tostarp energoefektivitāti, enerģiju no atjaunīgiem avotiem un klimata aizsardzību. Šādas saistības ir skaidri definētas, pārskatāmas, nediskriminējošas, pārbaudāmas un tās garantē, ka Kopienas elektroenerģijas uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve valstu patērētājiem."

Kopīgu interešu mērķis

- (150) Elektroenerģijas tirgu pilnīgas liberalizācijas pabeigšana ir kopīgu interešu mērķis, kuru ir uzsvērusas Eiropas Savienības iestādes savās attiecīgajās darbībās un pilnvarās.
- (151) Komisija, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ir atzinusi tāda laikā ierobežota valsts atbalsta pamatotību, kura mērķis vai sekas ir nodrošināt un atvieglot elektroenerģijas tirgus liberalizācijas procesa efektīvu pabeigšanu, ja vienīgi ar tirgus spēkiem nepietiek, lai to sasniegtu, tādējādi šie pasākumi cita starpā var attiekties uz vēsturiskajiem operatoriem, kuri ir privileģētā stāvoklī valsts tirgū⁽¹⁾. Tāpēc ir jāpārbauda, vai attiecīgais atbalsts var veicināt šīs liberalizācijas efektīvu pabeigšanu, no kuras ieguvējiem ir jābūt elektroenerģijas patērētājiem.
- (152) 2012. gada 12. janvārī Francijas iestādes uzņēmās saistības, lai 2015. gadā izbeigtu regulēto tarifu izmantošanu, savukārt atgriešanās tarifi jau tika likvidēti 2011. gada jūlijā. Pārejas un laikā ierobežotā rakstura dēļ šis valsts atbalsts var atvieglot pakāpenisku pāreju uz patiešām konkurētspējīgu tirgu apstākļos, kas tiek uzskatīti par pieņemamiem, ņemot vērā situāciju, kāda bija Francijā pirms liberalizācijas, un, ievērojot visus šīs lietas apstākļus, veicina kopīgu interešu mērķa sasniegšanu.

Tirgus nepilnības – atbalsta nepieciešamība

- (153) Regulētos tarifus piemēroja visu laiku, kamēr Francijā pastāvēja elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales monopols. To pastāvēšana un saglabāšana pēc pilnīgas elektroenerģijas tirgus liberalizācijas 2004. gada 1. janvārī attiecībā uz rūpnieciskajiem lietotājiem un 2007. gada 1. janvārī attiecībā uz visiem lietotājiem, atbilst lietotāju,

(¹) Komisija savā 2001. gada Paziņojumā par tāda valsts atbalsta analīzes metodoloģiju, kas saistīts ar balasta izmaksām (pieņemts 2001. gada 26. jūlija un paziņots dalībvalstīm vēstulē SG (2001) D/290869, 6.8.2001.), ir atzinusi:

“Pakāpeniskai pārejai no situācijas, kurā konkurence ir ļoti ierobežota, uz situāciju ar patiesu konkurenci Eiropas līmenī jānotiek ar pieņemamiem ekonomiskajiem nosacījumiem, kur ņemtas vērā elektroenerģijas nozares raksturīgās iezīmes. (...)”

Valsts atbalsts, kas saistīts ar attaisnotajām balasta izmaksām, kuras definētas šajā paziņojumā, ir paredzēts, lai atvieglotu elektroenerģijas uzņēmumu pāreju uz tādu elektroenerģijas tirgu, kas orientēts uz konkurenci. Komisija var šādu atbalstu uzlūkot labvēlīgi, ciktāl konkurences traucējumus līdzsvaru atbalsta ieguldījums tāda Kopienas mērķa sasniegšanai, ko nevar panākt ar tirgus spēkiem. Konkurences traucējumi, kas izriet no tāda atbalsta, ko maksā, lai atvieglotu elektroenerģijas uzņēmumu pāreju no slēgta tirgus uz daļēji liberalizētu tirgu, nevar būt pretrunā kopīgām interesēm, ja ir ierobežots tā darbības laiks un izpausme, jo elektroenerģijas tirgus liberalizācija ir kopējā tirgus vispārējās interesēs atbilstoši Līguma 2. pantam un 3. panta 1. punkta t) apakšpunktam un papildina iekšējā tirgus izveidošanu.”

kas ir saskārušies ar viena piegādātāja dominanci, aizsardzības loģikai. Regulētie tarifi, būdami mantojums no EDF monopolstāvokļa laikā Francijā, kas pakāpeniski tiek likvidēts, pēc savas struktūras un līmeņa ir vērsti uz to, lai nepieļautu, ka EDF gūst virspelnu, izmantojot pārmērīgus tarifus kā operators, kas varētu saglabāt būtisku mazumtirgus daļu ilgu laiku pēc liberalizācijas. Tomēr Francijas iestāžu piesardzības dēļ attiecībā uz iespējamiem netaisnīgiem EDF noteiktiem tarifiem radās atbalsts Francijas elektroenerģijas lietotāju labā.

- (154) Francijas tirgus īpašās struktūras dēļ, kas izklāstīta 48.–52. apsvērumā, liberalizācijas laikā EDF atradās gandrīz monopola stāvoklī, kas tam piešķīra pilnīgu brīvību, nosakot mazumtirdzniecības cenas Francijas elektroenerģijas tirgū. Šajā gadījumā cenu noteikšanas brīvības ierobežošana, saglabājot *ex ante* normatīvos līdzekļus, var izrādīties pamatota, ņemot vērā Francijas tirgus situāciju un raksturojumu.
- (155) Ņemot vērā to konkurences priekšrocību apmērus un unikālo raksturu, kuras guva un gūst šis uzņēmums, apsaimniekojot savu atomenerģijas ražošanas parku, par ko sīkāks skaidrojums sniegts 48.–50. apsvērumā, būtu bijis vērtīgi cerēt, ka vienīgi konkurence, ko veido tirgus jaunpienācēji, ļautu radīt optimālus konkurences apstākļus elektroenerģijas piegādes pakalpojumu sniegšanā. Neveicot citus strukturālus pasākumus, vienīgi cenu ļaunprātīgas noteikšanas *ex post* kontrole, pat tirgū ienākot jauniem konkurentiem, nebūtu pietiekama, lai spētu nodrošināt optimālu tirgus darbību. Gluži pretēji, absolūta brīvība attiecībā uz tarifu noteikšanu varēja izraisīt EDF īpašā stāvokļa saglabāšanos gan Francijā, gan iekšējā tirgū vispār, jo uzņēmuma rīcībā būtu pietiekami daudz finanšu līdzekļu, lai izspiestu savus konkurentus no tirgus un saglabātu augstos ienākumus, kas tam ļautu palielināt un dažādot savus ražošanas līdzekļus.

- (156) Turklāt šī tirgus nepilnība ir jāanalizē arī no atbalsta saņēmēju viedokļa. Daudzi uzņēmumi un jo īpaši vislielākie lietotāji savus lēmumus, sevišķi attiecībā uz ieguldījumiem smagajās iekārtās, pieņēma, pamatojoties uz elektroenerģijas paredzamajām izmaksām, kas saistītas ar regulētiem tarifiem, kuri galvenokārt atspoguļo atomelektrostaciju vidējās izmaksas, nevis pamatojoties uz svārstīgajām cenām, kas ir atkarīgas no fosilā kurināmā cenām un no CO₂ un kas tagad lielākoties nosaka cenu veidošanos brīvajā tirgū. Tādējādi strauja pāreja no vienas cenu sistēmas uz citu, kas turklāt nozīmētu vidējo cenu manāmu pieaugumu, varētu radīt nozīmīgas grūtības

daudziem uzņēmumiem, kuru kapitāls, kas ieguldīts elektroenerģiju patērējošās iekārtās, īstermiņā ir samērā neelastīgs. Tādējādi šķiet piemēroti noteikt ierobežota termiņa pārejas periodu.

- (157) Tātad atbalstu, kas izriet no tarifiem, uz kuriem attiecas šī procedūra, šajā konkrētajā gadījumā var uzskatīt par nepieciešamu, lai novērstu šo tirgus nepilnību. Ieguvumi no piedāvājuma dažādošanas, kuri saistīti ar elektroenerģijas vairumtirgus reformu Francijā, kura pakārtota atbalsta saņēmēju darbībai, ļautu saskaņot šo saņēmēju ražošanas kapitālu ar tādu tirgus cenu signāliem, kurus EDF dominējošais stāvoklis ir mazāk izkropļojis, uzlabojot apstākļus, lai attīstītu to saimniecisko darbību, kas ir LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta mērķis.

Atbalsta samērīgums

- (158) Pamatojoties uz šo pašu juridisko pamatu, ar dažiem nosacījumiem, jo īpaši atbalsta ierobežošanu laikā, darbības atbalsts, kas samazina elektroenerģijas kārtējās izmaksas tās saņēmējiem bez atlīdzības un faktiskas stimulējošas iedarbības, tiek uzskatīts par saderīgu ar iekšējo tirgu tāda nodokļu sloga samazināšanas gadījumā, kas pamatojas uz šīm izmaksām, ja atbalsta neesība var izraisīt attiecīgo nozaru ražošanas izmaksu būtisku pieaugumu ⁽¹⁾.
- (159) Kā standarta tarifu sistēma, tā atgriešanās tarifu sistēma visu laikposmu, uz kuru attiecas šī procedūra, piedzīvoja nepārtrauktu tarifu pieaugumu, tostarp arī tad, kad no 2009. gada tirgus cenas samazinājās. Kā norādīts CRE atzinumos, kas minēti 113. un 114. apsvērumā, šī vispārējā virzība uz pieaugumu, kas no 2009. gada kļuva mērķtiecīgāka, turklāt bija vērsta uz to objektu skaita samazināšanu, kuri saņem visnozīmīgākās priekšrocības salīdzinājumā ar tirgus cenām.
- (160) Atbilstoši 2009. gada 15. septembra sarakstei pāreja turpināsies līdz 2015. gadam. Turklāt Francijas saistības attiecībā uz regulētās piekļuves cenas iesaldēšanu 2012. gadā un 2013. gadā esošo jaudu atomenerģijai un šīs cenas noteikšana atbilstoši Likumā Nr. 2010-1488 par jauno elektroenerģijas tirgus organizāciju paredzētajiem parametriem, no vienas puses, un regulēto tarifu palielināšana katru gadu līdz 2015. gadam un pēc tam to atcelšana, no otras puses, ļauj saprātīgā termiņā nodrošināt tuvināšanos tirgus cenām vai katrā ziņā to pakāpenisku paaugstināšanu.
- (161) Sistēma, kas nodrošina tarifu pakāpenisku un nepārtrauktu pieaugumu un pēc tam to atcelšanu, atvieglo pāreju uz tirgus cenām sistēmā, kurā tirgus nepilnības

novērstas, izmantojot mehānismu, kuru piemēro likumdošanas ceļā un kas veicina patiesas konkurences izveidošanos, nodrošinot piekļuvi EDF ražošanas parka piegādēm. Atbalstu, kura apmērs pakāpeniski samazinās, ļaujot saņēmējiem uzņēmumiem pielāgot savus ražošanas līdzekļus, kas ir atkarīgi no regulētajiem tarifiem izrietošajām cenām, jaunajiem tirgus apstākļiem, var uzskatīt par samērīgu.

- (162) Šādos apstākļos Komisija secina, ka atbalsts, kas izriet no tarifiem, uz kuriem attiecas šī procedūra, ir samērīgs.

Tāda tirdzniecības ietekme, kas ir pretrunā kopīgām interesēm

- (163) Izvērtējamie pasākumi attiecas uz simtiem tūkstošu elektroenerģijas patēriņa objektu un līdz ar to uz tūkstošiem saņēmēju, kuri tiek apgādāti, izmantojot standarta un atgriešanās tarifu, pārejas laikā uz pilnīgi liberalizētu tirgu. Lai gan tie ir selektīvi LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo ir paredzēti vienīgi elektroenerģijas lietotājiem uzņēmumiem, atbalsta, uz kuru attiecas šī procedūra, mērķis nekādā ziņā nav konkrēti saņēmēji, ne arī konkrētas tautsaimniecības nozares. Tādi pasākumi, kas nav precīzi orientēti uz saņēmēju kategorijām, kā šajā gadījumā, konkurenci var ierobežot mazāk nekā selektīvi pasākumi.
- (164) Turklāt Komisija uzskata, ka ir ievēroti nosacījumi, kas izvirzīti Komisijas un Francijas sarakstes laikā 2009. gada septembrī un 2012. gada janvārī. Abi galvenie jautājumi, proti, visaptverošas elektroenerģijas tirgus reformas īstenošana Francijā, nodrošinot EDF konkurentiem regulētu piekļuvi esošajām atomenerģijas jaudām, un dzelzceļu un zaļo regulēto tarifu piemērošanas izbeigšana, ir apstiprināti Likumā Nr. 2010-1488.
- (165) No Komisijas nesenas lēmumu pieņemšanas prakses elektroenerģijas jomā izriet, ka saskaņā ar juridisko pamatu, kas sniegts LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā, Komisija, lemjot par atbalsta saderību, var ņemt vērā ieguvumus konkurences uzlabošanas ziņā tirgū, kas atšķiras no tirgus, kurā darbojas atbalsta saņēmēji ⁽²⁾. Šajā gadījumā ir jāņem vērā paredzamie ieguvumi elektroenerģijas piegādes tirgū, kas izriet no saistībām, kuras šīs procedūras laikā uzņēmusies Francija.
- (166) Pirmie rezultāti saistībā ar elektroenerģijas iepirkuma sistēmu, izmantojot regulētu piekļuvi esošajām atomenerģijas jaudām, liecina par pieprasījumu aptuveni 60 TWh apmērā. Kopumā 32 alternatīvie piegādātāji ir izmantojuši regulēto piekļuvi esošajām atomenerģijas jaudām, un to pieteikumi tika pilnībā apmierināti. Ņemot vērā Francijas elektroenerģijas piegādes tirgus strukturālās iezīmes, kas aprakstītas 48.–52. apsvērumā, šie pirmie rezultāti

⁽¹⁾ Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai (OV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.), IV nodaļa, 153.–154. punkts.

⁽²⁾ SA.31953 (11/N) – Construction of a LNG Terminal in Świnoujście (OV C 361, 10.12.2011.), SA.30980 (11/N) – Construction of interconnection and cross-border power line between Poland and Lithuania (OV C 79, 12.3.2011.), SA.29870 (N 660/09) – Aid to PGNiG for underground gas storage (OV C 213, 6.8.2010.).

liecina par tirgus pakāpenisku atvēršanu, kas veicina konkurenci, kura nebūtu varējusi attīstīties bez saistībām, kuras Francija uzņēmas attiecībā uz piekļuvi esošajām atomenerģijas jaudām, kas var sasniegt aptuveni 25 % no EDF ražošanas apjoma. Tik īsā laikposmā neviena alternatīvā piegādātāja rīcībā nevarētu būt ražošanas līdzekļi tādā apjomā kā tie, kas pieder vēsturiskajam operatoram. Francijas papildu saistībām iesaldēt cenu par piekļuvi esošajām atomenerģijas jaudām, līdz stāties spēkā dekrēts, kas nosaka šo cenu aprēķināšanas metodi un tādējādi tās paredzēto faktisko samazināšanos, būtu jāpaātrina šī virzība uz konkurētspējīgāku tirgu. Kā norādīts par konkurenci un enerģētiku atbildīgo komisāru 2009. gada 15. septembra vēstulē, attiecībā uz turpmāko laikposmu plānotajiem tehniskajiem noteikumiem saistībā ar minēto regulēto piekļuvi daudzējādā ziņā būs izšķiroša nozīme. Tāpēc ir jāparedz, ka akts, kas paredz aprēķināšanas metodi, lai noteiktu regulētās piekļuves cenu, tiks iesniegts Komisijai projekta stadijā tā iepriekšējai apstiprināšanai. Šajā kontekstā Komisija jo īpaši pārbaudīs, vai attiecīgā metode ir objektīva, balstās uz vispāratzītiem un vispārpieņemtiem uzskaites principiem un sekmē tādas cenas noteikšanu, kas ļauj nodrošināt efektīvas konkurences attīstību tirgū.

- (167) Komisija uzskata, ka reforma, kas ieviesta ar Likumu Nr. 2010-1488, labvēlīgi ietekmēs Eiropas iekšējo tirgu, jo tā veicina jaunu konkurentu ienākšanu tirgū un konkurentu, kas tajā jau darbojas, palikšanu. Regulētai piekļuvei atomenerģijai līdz maksimālajam apjomam 100 TWh paralēli pakāpeniskai tirgu sasaistei Eiropas Savienībā un starpsavienojumu attīstīšanai būtu jāveicina konkurences attīstība, kas izraisīs spiedienu uz cenām Francijā un citās dalībvalstīs.
- (168) Kopumā ieguvumi elektroenerģijas piegādes tirgum, kura veiksmīga liberalizācija ir Eiropas Savienības iekšējā tirgus prioritāte, atsvēr neapšaubāmi negatīvo, tomēr ierobežoto ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm, ņemot vērā, ka pasākums nav īpaši selektīvs, kā tas ir konstatēts 101.–106. un 139.–140. apsvērumā. Tāpēc valsts atbalsts, ko ietver standarta un atgriešanās tarifi, nekaitē tirdzniecībai tādā mērā, kas būtu pretrunā Eiropas Savienības kopīgām interesēm, un līdz ar to atbilst LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētajam kritērijam.

IX. SECINĀJUMI

Komisija konstatē, ka Francija ir nelikumīgi īstenojusi konkrēto atbalstu, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu. Tomēr, ņemot vērā, ka šim atbalstam bija pārejas raksturs, kas saistīts ar elektroenerģijas tirgus liberalizāciju Francijā, un ka to papildina apņemšanās veikt visaptverošu konkurences nosacījumu reformu Francijas elektroenerģijas piegādes tirgū, Komisija

uzskata, ka tas nekaitēja un nekaitē tirdzniecībai tādā mērā, kas ir pretrunā kopīgām interesēm LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā izpratnē, ja tiek ievēroti 1.–4. pantā minētie nosacījumi,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atbalsta pasākums, ko īstenoja Francija, izmantojot elektroenerģijas pārdošanas regulētos tarifus (tā sauktos "zaļos" un "dzeltenos" tarifus) un tirgus pielāgošanās regulētos pārejas tarifus lielajiem un vidējiem lietotājiem, ir saderīgs ar iekšējo tirgu, ievērojot 2. pantā paredzētos nosacījumus.

2. pants

Francija ievieš sistēmu, lai nodrošinātu regulētu piekļuvi atome-nerģijai, kas tiek ražota esošajās iekārtās, uzliekot uzņēmumam *Electricité de France* pienākumu laikposmā līdz 2025. gada 31. decembrim pārdot daļu savas atomelektrostacijās saražotās elektroenerģijas maksimāli 100 TWh apmērā par regulētu cenu saviem konkurentiem elektroenerģijas mazumtirgū. Cenu par regulētu piekļuvi esošajām atomenerģijas jaudām pārskata katru gadu, un tā atspoguļo elektroenerģijas ražošanas ekonomiskos nosacījumus visā sistēmas darbības laikā. Cena par regulētu piekļuvi esošajām atomenerģijas jaudām nedrīkst pārsniegt EUR 42 par MWh, un to var mainīt tikai tad, kad stājas spēkā akts, ar kuru nosaka cenas noteikšanas aprēķina metodi. Šo aktu iesniedz Komisijai projekta stadijā iepriekšējai apstiprināšanai.

Francija beidz īstenot jebkādu atbalstu, kas izriet no tirgus pielāgošanās regulēto pārejas tarifu piemērošanas lieliem un vidējiem lietotājiem un kas vēl varētu būt spēkā, un atturas ieviest jebkādu līdzvērtīgu sistēmu.

Francijas lēmumi par elektroenerģijas pārdošanas regulētajiem tarifiem, kas tiks pieņemti pēc 2012. gada vasaras, ļauj pakāpeniski samazināt starpību starp kopējām izmaksām un regulēto tarifu attiecībā uz 2012. gadu un pēc tam katru nākamo gadu attiecībā pret iepriekšējo gadu.

Francija līdz 2015. gada 31. decembrim pārtrauc lielajiem un vidējiem lietotājiem sniegt jebkādu atbalstu, kas izriet no elektroenerģijas pārdošanas regulēto tarifu piemērošanas, un atturas ieviest jebkādu līdzvērtīgu sistēmu.

3. pants

Francija informē Komisiju par veiktajiem un paredzētajiem šā lēmuma izpildes pasākumiem divu mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas datuma.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai.

Briselē, 2012. gada 12. jūnijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA
